

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

Boknummer

JAEGER, Hovfoto.

som handlar litet om skaldskapet förr och nu.

PÅ VÄGGEN I DET BEKANTA SÄLLSKAPET W 6 hänger bilden av en skald som en gång varit dess styrande mästare. Frans Hedbergs son Tor skulle nog uppta det som ett mindre lyckat skämt ifall man föreslog honom att i sin pappas fotspår trädade in i W 6-brödernas glada krets och vid ett glas punsch sjunga vänskapens lov i strofer så rörande att styrande mästaren straxt hängde åttonde gradens tecken om hans hals. Andra tider, andra seder. Skalderna hålla sig nu mera avskilda, de umgås knappast med varandra och i dagens vimmel hör man ej mycket av deras röster. Kanske tycka de som en av 50-talets skalders.

Lycklig den som under världens strider
lugn och kall mot jordelivets villa
vandrar slutet inom sig och stilla
lyssnande till dolda andens röst.

Eller gäckas de med armbågandet efter
ära och titlar såsom Fröding när han spe-
fullt besjög sin drömda sångarlön

Jag såg mig bli broder med
byråkratin
i skummande floder med
vin
och sjunga vid fester
bland guldsmidda gäster
i kapp med min vän Tammelin.

Det är ju möjligt att en och annan mo-
dern ande inte talar fullt så sarkastiskt om
utsikten att få

— — — — — permissionerna
smidda med gull
och log mot galonerna
— lull!

eller känner sig böjd att instämma i en
tänkares ord: »när Gud sänder en man
av snille behövs icke att akademier slösa
sina utmärkelser på honom». Men åtmin-
stone i forna dagar satte skalden en ära
i att försmå världens flärd. Hör exempelvis
hur Wadman sjunger

Skalden skaptes ej för denna jord
för de låga krämare-passioner.
Har han blott förråd av tankar och av ord
aktar han ej Rothschilds millioner.

Inte underligt därför att »poetasters mag-
ra kön» som Kellgren kallar dem ibland
känt sig tillbakasett och tyckt sig van-
dra på taggiga tistlar såsom i Lidners klag-
gan över skaldens lott:

Hotad av ett missväxtår
en politisk ande går
att i ständers öron skvallra
hur man tidigt bör utgalla
dem ej staten nyttja kan,
och poeter menar man —
alltid äro de de första
vilka dricka och dock törsta,
plåga rike och monark:
lättingen till intet duger.

Tadlet ofta ilska röjer;
man sin röst mot dem upphöjer
som på snillet tistlar gå.

Och själva den glada Wilhelm von Braun
bekänner:

Bland alla yrken man välja kan
är skaldens yrke dock sämst försann,
ty klen på Pinden är alltid grödan

och hur han släpar han saknar födan.
Han lever icke av morgondag
och även skalden behöver plagg.
Men handplagg får han dock oftast bara
av recensenternas tjocka skara.

Den har inte bara Braun ett ord otalt med.
Dahlgren skämtar både med den och den

Iduns rådgivare för svenska hem.

Märklig nyhet för nästkommande års prenumeranter.

Från nästa år träder Idun i direkt förbindelse med de svenska hemmen såsom rådgivare åt alla våra prenumeranter som önska tillförlitliga anvisningar beträffande allt som hör till våningens eller villans inredning och möblering. Idun har för detta lyckats erhålla den bästa expert, nämligen möbelarkitekt David Blomberg vars välkända firma är en säker garanti för att den vägledning som ges är präglad av smak, noggrannhet och sakförstånd.

Idun erbjuder således samliga sina prenumeranter att kostnadsfritt rådfråga sig i allt vad som rör hemmets inredning, nybyggnad och utstyrelse för övrigt. Särskilt värde har det för dem som ämna bygga sig ett eget hem att kunna insända sina ritningar som granskas, värdesätts och där så behöves korrigeras av arkitekt Blomberg. Den hjälp som härigenom kommer våra prenumeranter till godo blir ytterligare ett plus till alla de nyheter Idun har att erbjuda för år 1926 och ännu ett skäl till läsekretsen att snarast

förnya prenumerationen!

Provprenumerera för december!

Pris 1 kr. 50 öre vari ingår tidningens praktfullt utstyrda Julnummer gratis. Prenumeration verkställs genom att insända bifogade anvisning till Iduns exp., Stockholm, samt i närmaste postkontor eller bokhandel.

Rimdikt.

Kära stockholmska!
Säg har du mod
att håret klippa
så var så god.
Men jag vill slippa.
Jag vet så lite
om Afrodite.

Det är fru Britts svar på vår i förra numret utlysta tävlan om rimdikt. Flera ha kommit och medan prisnämnden är i arbete ge vi läsekretsen en ny rimdikt att fylla i:

— — — — slask
— — — — leve
— — — — kask
— — — — greve
— — — — Java
— — — — slava.

Svar märkt Rimdikt insändes inom åtta dagar efter detta nummers datum. Det mest lyckade skaldestycket belönas med ett pris bestående av bok efter eget val till högst tio kronor värde.

tusenhövdade publiken som inte har någon egen mening utan endast rättar sig efter vad som står i bladen. »För mig utöva de det tunga värv», säger det Kongl. Svenska publikum i ett samtal med skalden:

Ej mer att tänka gör jag mig besvär
och icke håller jag själv det behöver,
så länge än jag äger i min tjänst
de mig högt älskade och stränga herrar,
de sanna vishetsfacklor, tidningsbladen.

Att skåda vad de vilja skall jag se.
När mina händer höjas må till klappning
när mina munnar öppnas må till hyssning.
Blott efter det som likar dessa män
som i mitt ställe döma och — fördöma.

Men skalderna göra också sitt till att förbättra tillvaron för varandra och det är ju möjligt att den maning som en av dem i mitten av 1800-talet framförde inte alldeles förlorat sitt berättigande även i våra dagar:

Vänskap och enighet, sötaste skalders!
Unnen varandra det lov som består!
Ögonen ut på varandra I hacken!
Korpar det finnes tillräckligt ändå.
Ledsam är mödan och dålig är tacken —
varför då kivas alltjämt, som de små?

Har en av Eder fått starkare vingar
bör han ej visa sin påfågelsstjärt.
Ödmjukhet adlar, men stolthet förringar
skonsamt bör svängas den kritiska snärt.
Därföre evighet!

Så söka skalderna uppfostra varandra än
med allvarsord såsom då Geijer råder poeten
att

— — — — — hällre gå på egna ben
än åka bakpå med de andra

eller i skämtsamt form likt Wadman när han kväder om hur det bör tillgå vid rimtillverkning:

Det är då icke nog att i en vitter grop
tillsammans om varann oredigt stappla hop
allt vad man setat och aldrig letat
allt vad man hört men aldrig vetat
allt vad man läst men aldrig rätt förstått,
skosmörja, balsam, ont och gott.
Man måste även i symmetrisk meter
hopfoga sina rariteter
och göra, röra, föra, höra
och höst och tröst
till svans-ljud drägliga att höra.

Men hur de än gyckla och begabba varandra, ett äro dock skalderna ense om: att idealet är och förblir den enda sanna solen som belyser vår förgängliga tillvaro. Får skalden också inte mycket av timlig lön i denna världen tröstar han sig med det gamla ordspråket »stora män bo i vindskupor och narrar i palatser» samt sjunger glad

jag vill förståndets husmanskost utbyta
hänförelse, emot ditt vin, det röda!

Så har det varit förr och så är det än. Men förhållandena ha ju förändrat sig till det bättre för skalden och numera har han knappast skäl för en av sina föregångares dystra ord

Förgäves levde han här på jorden
Se, det är sångarens lott i Norden.

CELESTIN.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

DERAS FAVORITBÖCKER

VILKEN BOK LÄSER NI OM OCH OM IGEN? EN FRÅGA TILL SKANDINAVISKA KULTURPERSONLIGHETER.

Som svar på eder rundfråga får jag till en början upplysa om att jag är bosatt på landet och ej har tillfälle att ideligen anskaffa ny lektyr, varför det är en gammal vana hos mig att läsa böcker om och om igen. Det finns ganska många sådana böcker, men om jag skall nämna dem som jag oftast läser om, blir det väl Thackerays odödliga »Vanity Fair», på svenska »Världsmarknaden» eller »Fåfångans marknad», vilken jag läser i nästan årligen. Även samma författares övriga mästerverk, främst »Pendennis» läser jag ofta om.

Av modern litteratur är Hjalmar Bergmans »Herr von Hancken» en bok som jag icke tröttnar på att läsa om så där en gång om året, och jag brukar även omläsa flere av hans andra böcker.

Om eder fråga inskränkes till en enda bok, anser jag den vara mycket svår att besvara, men vill i sådant fall såsom mitt svar uppställa den ovannämnda »Vanity Fair».

Slutligen vill jag ännu nämna att jag ofta omläser en hel mängd lyrisk diktning, men det bleve för vidlyftigt att närmare ingå härpå.

Bertel Gripenberg.

Partituret till Mästersångarne.

Christian Sinding.

Er fråga innebär den tysta förutsättningen, att det skulle finnas någon bok, som man ansåg fullkomlig och hämtade ständig kraft hos. Bibeln spelade en gång den rollen, gör det kanske än för många.

Men jag vet tyvärr av ingen sådan bok — mer än en: livet själv!

Som formerna för livet just i våra dagar råka undergå den mest genomgripande förändring, så att allt skiftar och skiftar snart sagt från dag till dag, har man svårt att kunna stanna vid några böcker. De gamla ha i regel en rytm, en vibration så långsam, att man blir nervös av dem. De nya, som slå i takt med tidens puls, ha ännu inte lyckats nå en standardiserad rytm, och det gör, att de inte förmå ge själen den höjd över skeendet, som den begär.

Men det finns dock böcker, som man tittar tillbaka i. Jag tänker på t. ex. Samuel Butler's: »Note-Books». Jag tycker också om att läsa Henri Poincarés källklara skrifter. Av skönlitteratur tittar jag i »Don Quijote», vilken jag alltjämt räknar som världslitteraturens högsta verk. Därefter tit-

Var och en har väl i sitt bibliotek någon eller flera böcker, som stå ens hjärta närmast och som man ofta tar ner och helt eller styckevis läser om och om igen. Då det för en större allmänhet säkert skall vara av intresse att få veta vilka böcker, som av kulturvärldens spetsar läses om och om igen, har Idun ställt frågan till ett antal på olika områden ledande och framstående personligheter inom litteratur, konst, politik o. s. v. i Sverige och i de tre nordiska grannländerna. De många svaren bli till en värdefull litterär rådgivare.

tar jag i så pass olika saker som »Den Stora Vreden» och »Tristram Shandy», Joseph Conrad's: »The Mirror of the Sea», men när ordet inte längre räcker, tar jag fram de stora tecknarna, en Dürer t. ex., en van Gogh, en Toulouse-Lantrec.

Men när man inte längre är ung och när man har mycket att göra, bli de lediga stunderna mest ägnade åt gungstolen, pipan och de egna funderingarna.

Ludvig Nordström.

Följande böcker läser jag om och om igen, ideligen, ideligen: Jörgens Det passar sig inte. Jag umgås nämligen stundom i sådana kretsar att det gäller att vara på sin vakt. Sveriges Rikes Lag. Jag umgås även i sådana kretsar. Hagdahls kokbok. För att kontrollera min hustru. Och Hagdahl. Almanackan. För att veta när hyran skall erläggas och skatten inte skall betalas samt när jag skall svara på enquirer.

Hasse Z.

Att jag läser om en eller annan bok är inte ovanligt. Åtminstone bladdrar jag då och då i böcker jag minns att jag fäst mig vid. Ibland upptäcker jag därvid med naiv förvåning hur dåligt omdöme jag måtte haft; men ibland fångas jag ju på nytt.

Men ni vill ju ha namn, titlar.

Sedan jag i 13-årsåldern fick Thomas a Kempis Kristi Efterföljelse, har jag aldrig riktigt släppt den. Bibeln kom mycket senare. I dess nya svenska översättning (1917), beundransvärd i mitt tycke, har det blivit en bok, jag inte så sällan tar upp.

När jag var ett par och tjugo, stack bibliotekarien i Uppsala Aksel Anderson (»Laxen») i händerna på mig Saint Simons väldiga memoarverk, 20 digra band — kanske som ett gott skämt. Men jag läste det hela från a till o, och detta två vintrar

å rad. Ja, dylikt gör man i ungdomen, bland så mycket annat! Kanske har jag emellertid Laxen att tacka för att jag sedan aldrig skytt läsning i flera band, tvärtom.

Bland romaner är Tolstojs Krig och Fred antagligen den jag läst de flesta gångerna — dock numera ganska länge sedan. Av Dickens' romaner har jag väl läst min favorit, Bleak House, åtminstone tre gånger.

Under senaste decenniet har jag haft en enda stor litterär upplevelse: Marcel Proust, den tyvärr, enligt min mening, oöversättlige. Jag äger alla hans böcker och läser alltid med njutning om en del här, en del där.

Och slutligen: varför inte öppet erkänna, att jag anser Ludvig Nordström vara en författare av långt utöver ordinarie svenska mått. Ehuru jag aldrig försökt imitera honom, ty var fågel bör sjunga efter sin näbb, ha hans storsyn, den världsbild (totalism) hans jättefantasi byggt upp, hans intellektuella ärlighet för mig varit läromästare, mer än någonting annat.

Han hör sålunda också till dem jag läser om.

Marika Stjernstedt.

Det är många olika böcker av olika författare, som jag ofta läser om, men skulle jag räkna upp alla dem, bleve nog listan för lång. Om jag gör ett strängt urval stannar jag dock uppriktigt sagt för Thomas a Kempis bland andliga författare och bland profana — ja, kanske för Dickens!

Anna Lenah Elgström.

Inte har jag tid att läsa någon bok om och om igen. Den enda bok jag på länge läst varje rad i är Stadshusboken. Till den har jag läst varje artikel i manuskript och korrektur. F. ö. samlar jag Stockholmsminnen och festskrifter, huvudsakligen hänförande sig till Stockholm. Bidrag mottages med tacksamhet, adress Äppelviken.

Knut A. Tengdal.

Den bok jag oftast läser i, torde vara Herodotus — naturligtvis i översättningar, ty jag kan icke grekiska. Dess tjusning ligger för mig lika mycket i sagostoffet, med dess otaliga eggelser för fantasien och problem för tanken, som i de historiska ödena, vilka där — och hur sällsynt är icke det! — verka i det hela upplyftande och befriande liksom stor dikt, ehuru de

(Forts. sid. 1266.)

FÖRFATTAREN OCH LÄSEKRETSEN

KONTAKTEN MED LÄSEKRETSEN GER BÅDE GLÄDJEÄMNET OCH BESVÄRLIGHETER.

AV MARIKA STJERNSTEDT.

I FRÅGA OM KONTAKTEN MED DE människor, som läst mina böcker, i varje fall den intimare kontakten, har jag gjort en egendomlig erfarenhet: denna intimare kontakt har avtagit med åren. I min gröna ungdom, då jag utgav böcker i helt små upplagor, fick jag inte så litet brev, anonyma eller andra, där man sökte just kontakt. Numera har siffran för upplagorna mångdubblats, alltså läsareantalet också, men breven av denna sort ha blivit avgjort färre.

Vad det kan bero på? Antagligen på att den unge helt naturligt dras till andra unga. I tjugooåren har man behov av expansion, av tankeutbyte, av visshet om att icke vara ett fenomen ensamt i sin art. Framträder ur dessa ungas led någon offentligt, komma de jämnårigas inbillning på ett särskilt sätt i rörelse: de hoppas här kanske vinna ett förstående, som de icke vänta sig av de äldre, av litterära tanter och farbröder — såvida icke dessa särskilt skulle vända sig till dem.

Genom år och böcker har jag nu småningom själv kommit upp i klassen "tanter och farbröder", och de unga ha fått andra jämnåriga att vända sig till, även om de, som jag naturligtvis hoppas, vilja läsa mina böcker. Mina jämnåriga återigen, de medelålders, hur många bland dem följa väl impulsen att skriva ett brev? De äro alltför upptagna av livets omsorger; de betrakta det kanske också som en indiskretion att besvara; de behöva över huvud taget icke så mycket skriftlig samfärdsel med andra.

Detta vill inte säga, att jag inte fortfarande ibland får brev från obekanta eller bekanta: älskvärd uppskattning av ett eller annat jag skrivit, eller kommentarer till det. Särskilt givande på den punkten är det, har jag funnit, att hålla föredrag, eller att yttra sig i dagsfrågor — men jag gör ju numera intendera så vidare flitigt. Den fläkt av en sorts romantisk önskan att komma nära, att vinna förtrolighet eller vänskap, den ha dessa brev dock icke mer, såsom ungdomens.

Ute i sällskapslivet är det ju icke ovanligt att någon närmar sig för att säga något om ens böcker: ett tack, en fråga, o. s. v. Men jag måste bekänna att jag inte gärna ger mig in i resonnemang om vad jag skrivit, och det stannar då ofta blott vid några ord. Andra författare ha sagt mig, att de tvärtom gärna tala om sina arbeten och tycka sig ha valuta av det. Jag saknar den förmågan.

En kontakt med allmänheten, som jag emellertid alldeles givet sett ökas med åren, är den då det gäller råd, genomläsning av manuskript, anskaffande av platser eller dylikt, samt slutligen — pengar.

Ack, allmänheten måtte tro att en författare, som till på köpet ingenting annat är än författare, måste bli både rik och allsmäktig! Yrkestiggarnas brev lär man sig småningom känna igen. Kring min 50-årsdag, då presen varit nog vänlig syssla med min person, fick jag en liten tid 2 à 3 tiggarbrev om dagen, några skrivna med en beundransvärd rutin, samtliga på något vis inbördes lika. Men alla brev äro ju icke av den sorten. Ibland blottas skador, man gärna ville kunna hela, ibland önskas rekommendationer man ville kunna ge. Dock, hur rekommendera totalt

Hur författaren ser på läsekretsen och får känna kontakten med den stora läsande allmänheten skildras här roande och riktigt nyttigt upplysande av Marika Stjernstedt.

okända människor? Hur våga för tjugonde gången pina sin förläggare angående översättningar, han inte har bruk för? Var finna mod att öppet säga den blygsamma men förhoppningsfyllda skribenten i en avlägsen landskrok, att man omöjligt förmår tvinga hans opus på någon tidning? Hela denna sida av kontakt med allmänheten är nästan enbart pinsam och påminner en blott om ens port-

Attila.

Där jagar en ryttare utan hejd.
En hunn! En hunn!
Han begär ej pardon och ger ej lejd.
Ett fält, en brunn
för sin häst och för sig
ett stycke kött och en blodröd stig
och en mö att famna, en frankisk mö,
och en kristen kyrka att bränna.

Han är en Asiens vilde son.
En hunn! En hunn!
Han giver ej efter, hans liv är rån.
Ett fält, en brunn
för sin häst och för sig
ett sköflande, hårdhänt, blodrott krig
och ett dryckeslag med tärning och vin
och en fången tärna att smeka.

Där rider en gulbrun, snedögd man.
En hunn! En hunn!
som vaka och sova i sadeln kan.
Ett fält, en brunn
för sin häst och för sig
en drabning het, en fiende vig
och en stad att sköfla, en frankisk stad,
och en blodig seger att fira.

ESKIL EDÉN.

Diamantbröllop firas den 28 november av fastighetsägaren Hj. F. Ringnér i Stockholm och hans maka fru Emma Ringnér, född Åberg.

En med omsorg och sakkunskap utarbetad broschyr om bakning av småbröd, tårter, smörgåsbröd m. m. bjudes en var gratis och portofritt om blott begäran därom insändes till Örebro Kem. Tekn. Fabrik i Örebro som tillverkar det av alla husmödrar välkända bakpulvret Ekströms Jästmjöl.

Följes bruksanvisningen misslyckas icke Edra

småbrödsbakningar och någon bismak av bakpulvret uppstår ej.

Ekströms Jästmjöl är av hög styrka och burkarna äro väl fyllda i motsats till vad fallet är med vissa i marknaden förekommande bakpulvermärken.

Ekströms Jästmjöl är alltså ett drygt bakpulver.

monnäs litenhet och ens s. k. ställnings vanmakt.

Apropå detta kapitel, en liten historia. Jag hade vid ett tillfälle tillskrivit Anders Zorn för att be om en summa för en persons räkning, som också han kände. Alla veta, att Zorn var både rik och godhjärtad. Jag fick också omgående svar, inklusive pengar. Personen i fråga hade han, skrev han, längesedan tappat allt intresse för, men han ville gärna obligera den svenska författarinna han helst läste.

Nå, jag blev smickrad och glad: det var bekant att Zorn inte läste mycket. En tid därpå träffade jag en vän till en annan svensk författarinna, mig mycket olik, och fick händelsevis höra, att hon, denna andra, fått alldeles samma artiga ord av den store konstnären! Helt säkert hade han blott gärna velat göra oss alla nöjda... Jag hade roligt åt episoden, naturligtvis, men lärde, att en författare inte bör taga alla älskvärda ord alltför kontant.

En särskild känning med läsekretsen får man genom dem, som vilja skänka en goda uppslag och idéer. Detta har hänt mig åtskilliga gånger. En ovanligt lyckligt gift äldre fru berättade för mig den enkla historien om hur hon "fick honom" och hur hon alltid älskat honom, knäppte så händerna över bröstet och bad bevakande:

— Och kära! Skriv nu om oss!

En annan gång uppvaktades jag istället av en dam — det är alltid damer; herrarna gå kanske till manliga författare? — som avlassade en lång erotisk lidandessaga, där hon, enligt egen mening, blivit illa behandlad, samt bad mig skaffa henne upprättelse och hämnd genom att göra en roman av den:

— Så får jag sedan kasta den i ansiktet på Filip!

Vid några tillfällen har jag dock, om än blott indirekt, haft en viss vinst av förtroenden man givit mig i min egenskap av författare: de ha ju alltid tillfört mig något mått av ökad livskänedom.

Långtifrån alla människor äro rädda för att mer eller mindre ohöjlt figurera i böcker, har jag sålunda funnit. Men många andra äro synnerligen förfasade vid tanken. Lustigt nog har jag funnit detta senare särskilt hos militärer. Vid mer än en middag, där jag råkat få en militär till bordsgranne, har konversationen öppnats med ett sötbeskt:

— Nå, man slipper väl ändå bli porträtterad i nästa bok?

Jag har skyndat mig att bedyra att jag inte brukar porträtteras alls. Men jag har märkt att misstron kunnat sitta i en bra bit in på middagen.

Kontakten med läsekrets och allmänhet är alltså på både gott och ont, men intetdera i någon större kvantitet. Det bästa mitt författarskap givit mig själv, är likväl varken upplagor eller offentligt lovord, utan det lilla antal brev, av vilka framgått att jag verkligen med någon bok lyckats hjälpa eller värma en människosjäl. Dem har jag behållit i tacksam minne.

Marika Stjernstedt.

Det är framställt av rena och ändamålsenliga ingredienser.

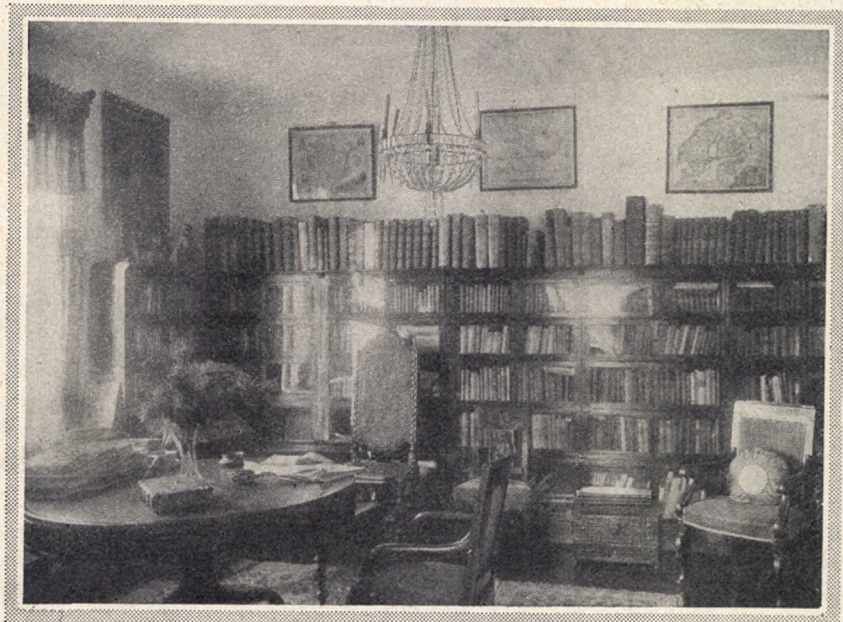
Den i år sjuttioåriga fabriken som år 1875 uppbyggt bakpulvertillverkningen på sitt program, har alltså femtioårig erfarenhet inom bakpulverbranschen vilket borgar för ett gott fabrikat.

Gynna svensk industri!

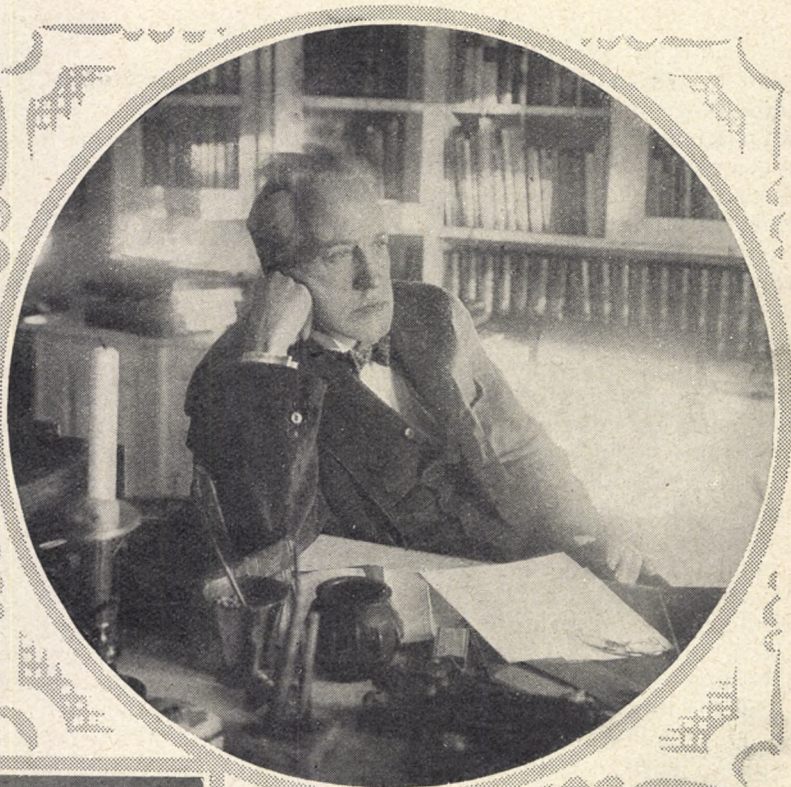
(Annons.)

H E M M A H O S A R A F I

ETT BESÖK HOS BIRGER MÖRNER OCH HANS GREVINNA PÅ MAGNUSGÅRDEN.

Ett hörn av biblioteket.

Birger Mörner i sitt arbetsrum.

Grevinnan Gertrud Mörner, f. Nissvandt, med sin lilla son.

Den vita matsalen på Magnusgården och en titt in i Gröna rummet.

UR MITT IRRANDE LIV KALLAR Birger Mörner sin senaste mycket uppmärksammade bok.

Irrande har det livet varit, men icke planlöst och resultatlöst. Mörner har med vaket öga sett icke blott Europas länder utan en god bit därutöver och många bilder ur hans händelserika liv hava redan tidigare synts i vår litteratur. En lyckligt dirigerad slump har fört honom samman med intressanta människor såväl hemma som i fjärran länder och han är en god berättare, som kan tala om vad han sett och erfarit på ett intresseväckande och fängslande sätt. Livligast har kanske senterats hans skildringar från vårt litterära och konstnärliga liv, som han känner bättre än de flesta allt från genombrottstiden på

Ett svenskt hem med skatter från jordens alla hörn finner man på Magnusgården invid Flen, där Birger Mörner med grevinna och unge greve Magnus slagit sig ner.

1880-talet. Unga "Bigge" kom nämligen redan som skolpojke — då vi andra hade helt andra synpunkter på livet — genom sitt brinnande intresse och sin tidigt utvecklade formella talang in på litteraturens vida fält och i intim kontakt med celebriteterna på området.

Birger Mörner är född samlare och han har under sitt liv målmedvetet och energiskt sam-

lat såväl andliga som materiella värden. Det är en ringa del av de förra som kommit ut till en större allmänhets kännedom, men det är ovärderliga skatter för svensk litterär forskning, som ännu ligga hopade i hans rikhaltiga arkiv; hans samlargärning i övrigt har resulterat i det vackra och stämningsfulla hem, som han rätt sig i hjärtat av Sörmland — en liten väl omgärdad idyll, invid Flens stationssamhälle, med granhäckar och lumtiga planteringar mot de bebyggda delarna och blicken öppen över fälten bort mot Stenhammar. Här är en värld för sig med lantlivets stilla behag, med park och trädgård, blomster och husdjur och helgdagsfrid i vardagslag och den varma harmoniska stämning, som kommer av gott samförstånd och familjelucka — koncentrerad i unge Magnus, "världens underbaraste pojke", som aldrig skriker, bara skrattar.

Magnusgården har inget större chateau såsom Schiringe och det härliga Mauritzberg, där Mörner tidigare residerat; den lilla byggnaden påminner dock om en mindre svensk herrgård, vilket intryck ytterligare understrykes av en tilltalande gammaldags indelning av de höga och välbyggda rummen och den inredning och möblering, som nu givits dessa. Det är dock icke uteslutande svenska föremål, som ingå i detta väl avvägda hem, utan alla de länder där Mörner för längre eller kortare tid haft sin varelse hava lämnat värdefulla bidrag, men den mångfald exotica, som tidigare bildat ett starkt inslag i hans heminredningar har inom det nuvarande begränsade utrymmet ansetts förrycka helhetsintrycket och förvisats till mera undangömda förvaringsplatser.

Den gustavianska matsalen med sina vitstrukna väggar och vita möbler gör ett uteslutande svenskt intryck. Väggarna äro rikt dekorerade med valda pjäser ur den stora ostindiska servisen samt Mörnerska släktporträtt

(Forts. sid. 1267.)

CAP
KEJSARNOUGAT

Yppersta kvalitet
Särdeles delikat.
Bitar à 10 o. 15 öre.

BLAND KONSTNÄRER OCH FÖRFATTARE

F. U. WRANGELS NYA MINNEN. — AV BIRGER MÖRNER.

SEDAN F. U. WRANGEL I FJOL UT-gav sina »Barndomsminnen från stad och land 1853—1870» har han nu i höst bragt oss som fortsättning »Minnen från konstnärskretsarna och författarvärlden» (Norstedt & Söner).

»F. U.» hade ursprungligen ämnat bliva konstnär. Tyvärr hänvisades han från början till Düsseldorf, vars stjärna som en målarnes Alma Mater redan då var på retur, för att sedan så gott som slockna. Något större resultat av sin studietid tycktes »F. U.» knappast hava vunnit. Att döma av allt torde unge herrn hava saknat den rätta energien — en egenskap som i hans ganska sammansatta själ först med åren skulle gå i blom. Att anlag förvisso inte fattades, därom vittna hans egna teckningar ända upp till den dag i dag är. De gästfria, högförnäma adelsfamiljerna i grannskapet torde även hava bidragit att locka ynglingen från ritbrädan, antagligen hade de snart upptäckt vilken trevlig sällskapsmänniska den begåvade unge svensken var eller komme att bli.

Düsseldorf var som antytt en gång i mitten av 1800-talet målarnes Mekka. »F. U.» meddelar en lång förteckning över de svenska konstnärer, som före hans vistelse i Düsseldorf studerat där »enskilt eller erhållit undervisning vid Akademien». Listan är, medger »F. U.», icke fullständig, och däri har han rätt. Jag tillåter mig som tillägg till »F. U.» lista foga namnet på en hans egen frände, som enligt »F. U. Wrangels och Otto Bergströms Svenska Adels Åttartavlor» »studerade landskapsmålning och arkitektur i Düsseldorf 1855—1860», nämligen Wilhelm Mörner.

Efter Düsseldorfsvistelsen kom ett längre uppehåll i Venedig. Hans skildringar därifrån äro mycket intressanta och givande. Egendomligt nog har en »F. U.» nära vän, Georg Pauli, samtidigt utgivit minnen från denna stad. Vistelsen där blev på visst sätt anledning till en vändpunkt i Wrangels

Konstnärsvnglingarnas "oldpappa" såsom Birger Mörner här kallar F. U. Wrangel är emellertid också en spännstyg yngling, som nu presenterar sin andra bok på två år och som får en av beundran och sympati präglad karaktäristik av recensenten.

liv. Över en port i arsenalen sitter där nämligen ett epitafium över Otto Wilhelm von Königsmarck, som dog i republikens tjänst såsom fältherre mot turkarne. Wrangel blev intresserad att få närmare reda på mannen och hans familjeförhållanden. Detta gav anledning till arkivstudier, vilken tålmodsprövande men stundom oerhört spännande sport grep den unge mannen med förtjusning och kom att bli till hans livs patos. F. U. Wrangels Königsmarckska anteckningar gingo tyvärr förlorade, och själv har den berömde genealogen synbarligen glömt sina Königsmarckar i så hög grad, att han nu uppger (sid. 93) att Otto Wilhelms änka var född Wrangel (i verkligheten de la Gardie).

Efter att ännu en gång ha återvänt till Düsseldorf, torde »F. U.» hava återbördats till Sverige, där han nu antagligen stannade i åtta år. Det får man emellertid icke veta, ty författaren hoppar utan förklaring över till året 1888, då han som gift slår sig ned i Paris för att ägna sin tid åt skriftställer och konst. Hans skildringar från de närmast följande åren därstädes komma en gång, när åttiotalets konsthistoria, och särskilt dess Pariserepok, slutgiltigt skall utformas, att bli av stort värde. Redan nu tillhör den ifrågavarande tiden vår bildade publiks favoritpoker och torde inom adertonhundralet i popularitet endast äga en medtävlare, nämligen de Geijer—Atterbomska åren i Uppsala.

1890-talet tillbringa »F. U.» i Stockholm.

Vad han från detta decennium antecknat är huvudsakligen minnen från sällskapet »U. D.», vars uppburne ordförande han varit. Hans framställning blir till ett stycke kulturhistoria, stödd på skriftliga urkunder. Den av de gamla ledamöterna, som, i likhet med annälaren, levat i den tron att de gamla protokollen gått förlorade, har all anledning att nu glädja sig. Sällskapet »U. D.» är sedan mer än tjugu år endast ett minne, och något liknande i föreningsväg torde icke på många årtionden kunna dansas. Tiden har allt för mycket förändrats: ett så harmlöst glittrande glatt, från all inbördes avund och allt intrigs spel kemiskt fritt lag torde icke längre kunna sammansättas. En planta av »U. D.» art kan endast trivas i sol, i skuggan av ett 1914 skulle hon tyna och dö.

Sin bekantskap med Strindberg ägnar »F. U.» en ganska stor plats i sin bok. Wrangel har haft förbindelse med det överkänsliga geniet under en för detta svår och dyster tid. Han visade honom förståelse, sympati och grannlagenhet. Strindberg var icke van vid dylikt, och han satte värde därpå. Jag vet, att Strindberg aldrig glömde Fredrik Ulrik Wrangels ridderlighet. Materialerna till Strindbergs biografi växa snart forskaren över huvudet, men det är antagligt att »F. U.» nu lämnade bidrag icke skall kunna förbigås.

Men »F. U.» skulle icke komma att stanna i St. Eriks stad som han så högt älskade, och med vars gamla gator och gränder han mer än någon annan var förtrogen. »Urvädersgrändens Doyen» som han inom »U. D.» kallades, kom i stället att bli parisare. Stockholmsforskningen gjorde därigenom en oersättlig förlust. Huruvida vår huvudstad å sin sida lyckats kompensera densamma med Sällskapet St. Erik och Wrangel sin förlust genom att studera det gamla Paris, vill jag lämna osagt. Men i

(Forts. sid. 1268.)

I alla upptänkliga mer och mindre smickrande former dyker Svenskan 1925 upp i Iduns teckningstävlan, som lockat en rad kvinnliga ritstift att pröva sin förmåga. Här ses några prov ur den senaste skörden. I nästa nummer av Idun sker avgörandet.

Kaffet blir mindre skadligt och mera fylligt i smaken om det blandas med Kathreiner.

Kathreiner

Det blir även en stor besparing, ty kaffet är dyrt, Kathreiner däremot billigt. △

MIN HUSTRU — MIN BÄSTA KRITIKER

NÅGRA FÖRFATTARE BERÄTTA OM SINA HUSTRURS ROLL I DERAS FÖRFATTARSKAP.

»MIN HUSTRU ÄR MIN FÖRSTA publik», förklarar professor Fredrik Böök, »och följaktligen också min första kritik. Denna senare uppgift tar hon ibland så pass allvarligt, att det stundom hänt, att hon satt sitt veto mot artiklar, som jag gjort, och som därför aldrig nått offentligheten.

Hon har utpräglade litterära intressen men också en utpräglad personlig smak. Dostojevski t. ex. har hon inte den ringaste sympati för och läser honom därför inte, sedan hon en gång bestått kraftprovet att dra igenom hans »Onda andar».

Lundabo, som hon är, har hon däremot Tegnér till älsklingsförfattare liksom hon i allmänhet är en stor vän av lyrik. Musik och lyrik ligga henne för övrigt i blodet, hon härstammar nämligen från en gammal skånsk spelmannafamilj. Med sitt briljanta minne kan hon så många dikter och sånger utantill, att fast vi nu känt varandra i 25 år, kan hon ännu överraska mig med citat av strofer och sånger, som jag aldrig förr hört.»

Ovärderligt med hustruns råd av renaste välvilja.

Också fru Ernst Didring utövar — berättar hennes make — en skarpsynt kritik av hans arbeten. »Det är ovärderligt», säger han entusiastiskt »att vid sin sida ha en kritiker med säker smak, som klokt och stilla säger sitt omdöme och ger sina råd av renaste välvilja. Själv har man ju svårt att få något omdöme om ett arbete, som nyss är färdigt. Det ligger en för nära, man är för fylld av det för att kunna bedöma det. Förutom det samarbete, som ligger i hennes kritik, har hon också översatt ett par av mina dramer till danskan, hennes eget modersmål.»

Författaren-gemålen får inte störas med jungfru- och hushållsbekymmer.

Att en dramatisk författare, vars hustru är skådespelerska, skall samarbeta med henne, faller av sig själv. Också lever fru Stina Hedberg med i sin makes diktning från det ögonblick, då han får idén till ett drama och tills detta nått formens och stilens fulländning.

»När jag var flicka», säger hon, »tänkte jag mig alltid en författare blek och drömmande, rastlöst diktande i nattens sena timmar. Och när jag gifte mig, tänkte jag: Måtte jag inte — direkt eller indirekt — bli orsaken, att min man lägger ned sin penna. Jag lovade mig själv att aldrig störa honom. Men det behövde jag aldrig vara rädd för, han tycker tvärtom om att höra mig och barnen, när han arbetar, och sina bästa saker skriver han inte i nattens tystnad utan i sommarsol och saltluft vid det rankiga skrivbordet i stugan på Sandhamn. Och när han sysslar med ett drama, följer jag det scen efter scen och ser med min scenfantasi, hur det gör sig på teatern. Det är ett samarbete som vi båda känna rikt och starkt!

Men vad jag aldrig vill störa honom med

Fru Jeanne Didring.

Fru Ingrid Smith.

En författares första och bästa kritiker är hans hustru — denna sats kan man tydligen fastslå efter de svar från några av våra författare som Idun fått på en fråga om vilken roll deras hustrur spela i deras författarskap.

är hushållsbestyr och jungfrubekymmer. Och det skulle jag råda alla fruar att undvika för att värna sitt hemliv.»

Iduns översättningstävlan.

Pristagare blir L. G., vars svenska tolkning av Max Bitterichs "Heimatgau" lyder:

Bortom det vaknas villa
hägrar mitt hemlands dal,
vigvattenstänkt ur de stilla
stjärnornas silverpokal.

Glimtar i porlande vatten
sprida sig, flamma och dö,
tecknande drömljust i natten
blommande hängenas snö.

Stoftets sång och himmelens skimmer
sprudlande famnar min dal
— drucken av allt jag förnimmer
ande, som sprängt sitt skal.

L. G.

Nästa tävlan gäller den populära engelska sången "In an old-fashioned town" och översättningar böra vara insända 14 dagar efter detta nummers datum.

There's an old-fashioned house in an old-fashioned street
In a quaint little old-fashioned town;
There's a street where the cobble stones harass the feet,
As it straggles up hill and then down;
And, though to and fro through the world I must go,
My heart while it beats in my breast,
Where e'er I may roam, to that old-fashioned home
Will fly back like a bird to its nest.

In that old-fashioned house in that old-fashioned street
Dwell a dear little old-fashioned pair.
I can see their two faces, so tender and sweet,
And I love ev'ry wrinkle that's there.
I love ev'ry mouse in that old-fashioned house
In the street that runs up hill and down,
Each stone and each stick, ev'ry cobble and brick
In that quaint little old-fashioned town.

Ada Leonora Harris.

Utan hustrun blir det 400 kronors böter.

Idun vill ha reda på en så intim sak, författarefruarnas ställning till sina mäns böcker under dessas tillblivelse från begynnelsen till offentliggörandet. Det är en äktenskapsindiskretion, men må så vara — Ingrid Julia Smiths inflytande på sin författare och hans verk kan knappast definieras, det är emellertid starkt. Så mycket är säkert, hon har alltid varit min första, strängaste och rättvisaste kritiker.

Det finns en gammal historia om Björnson och hans Caroline. Hon utövade kraftigast möjliga censur mot den impulsiva Björnstjernes hugskott. Men en gång flög gubben upp i skjortan, skrev och skickade av ett brev. Det renderade honom fyra hundra kronors böter för ärekränkning. Den där anekdoten spelar en viss roll i mitt familjeliv, ty när jag, malträterad på ett eller annat sätt, är färdig att ge igen i hastigt mod, säger hustru min: »Tänk på Björnsons skjorta!» Och den påminnelsen verkar rogivande.

Nu skall ingen tro, att jag är den livligaste av oss två. Ah nej, kvinnan har inte litet temperament. Det har hänt, att manuskript efter hennes råd på bålet bränts. Andra ha kunnat bli liggande i månader eller år, innan jag angripit dem på nytt.

Många gånger händer det, att uppslaget till en pjäs, roman eller vad det så kan vara råkar ut för diskussion på ett begynnelsestadium, men det är på sitt sätt ganska olyckligt. Motiven mogna annorledes. Författaren går länge och funderar på ett ämne i all hemlighet, nästan rädd att ens antyda vad han bär på. Till sist kommer helt plötsligt den oemotståndliga lusten att låta pennan löpa, och då blir för obestämd tidrymd familjefadern en högst osällskaplig skrivbordsslav. Manuskriptet växer och växer, och när äntligen den fullklottrade pappersstapeln ligger färdig, finner sig hela huset ha anspråk på en liten fest. Efter avslutad föredragning av opuset kommer frun-privatkritikern i farten. Bedömandet, mild stundvis, blir andra gånger skoningslöst både i frågan om stora drag och detaljer. Ibland försvarar jag mig tappert nog, men till gemålens karaktär hör en högst sympatisk och äkta bohuslänsk envishet. Jag har alls ingenting emot att då och då erkänna mig besegrad. Dramatik roar min hustru mest av allt. Hon har därvidlag under sin kritik givit mig tips, som kommit hjärnan att brinna av verksamhetsiver. Hon förstår teater, och jag undrar ofta, om hon inte kan sägas ha utpräglade regissörsanlag. Ja, alla våra litterära dispyter och diskurser betyda »til syvende og sidst», att författaren får röna det varmaste intresse en skribent någonsin kan påräkna för sitt verk. När boken äntligen kommer ut — nej, det är en annan historia.

Ejnar Smith.

*Av alla bakpulver man sett
sägs Tomtens vara numro ett*

KVINNAN I BOKHANDELN

EN KVINNLIG BOKHANDELSCHFEN OCH EN DEBUTERANDE FÖRFATTARINNA SOM BOKHANDELSBITRÄDE.

Fru Greta Cembræus.

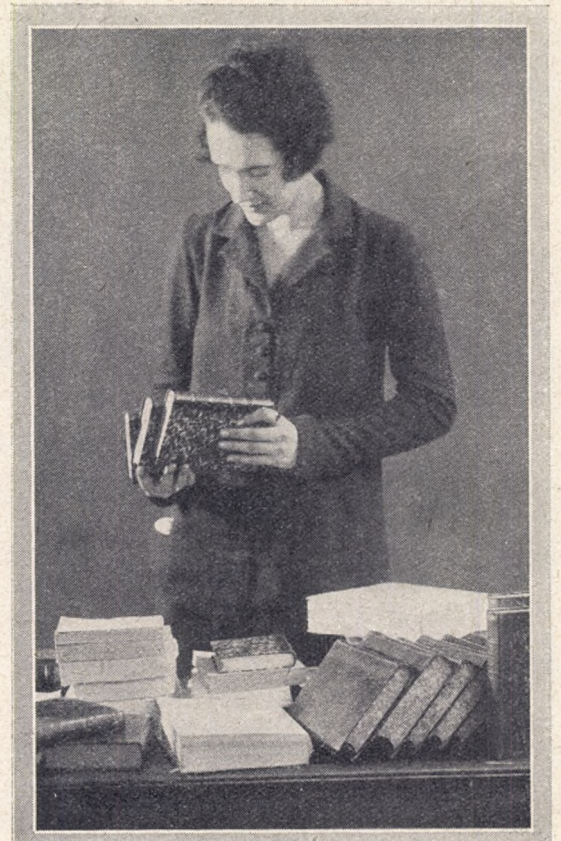
KVINNAN I BOKHANDELSTJÄNST är inte så ofta sedd, trots den inspiration hon borde fått av Marika Stjernstedts och Elin Wägners exempel för några år sedan. Passar hon icke som bokhandelsbiträde? Hennes manliga kolleger hålla naturligtvis före att hon icke är lämplig. Men själv trivs hon utmärkt med det, ty ännu så länge finns det inte andra kvinnliga bokhandelsbiträden än de som av direkt bokvurm och brinnande entusiasm ägna sig åt yr-

ket. Och det fattas bara att inte de skulle passa! Men någon större kvinnlig invasion är det icke till platserna bakom bokhandelsdisken; hård konkurrens, ont om platser, lång och besvärlig utbildningstid — allt detta måste bokhandelsbiträdet in spe ta i beräkningen. Dock, i vilket yrke möta icke dessa svårigheter? Damerna låta nog icke avskräcka sig. Så mycket mer som de i trots av herrar bokhandelsbiträdens farhågor just böra ha vissa naturliga förutsättningar för yrket i fråga: smidighet, anpassningsförmåga och tålmod.

Om vi inte ha så många kvinnliga bokhandelsbiträden, så äro de få desto pampigare. Här vilja vi presentera två duktiga bokhandelsdamer, av vilka den ena inte är någöt mindre än chef för en av Stockholms största boklädor och den andra är bokhandelsbiträde och debuterande författarinna i samma person.

De båda damerna äro tillfinnandes i Wenergrens välbekanta bokhandel på Drottninggatan. Fru Greta Cembræus håller där som högsta chef tömmarna i sin duktiga hand. Även före henne hade Wenergrens bokhandel en kvinnlig chef och affärens framgång då och nu vittnar bäst om deras kapacitet. Med klart huvud och rivande energi leder fru Cembræus det stora maskineriet, hon är en klok och praktisk affärskvinna på samma gång som hon hinner ägna sig även åt ideella intressen: d. v. s. att läsa de böcker hon säljer och i egenskap av maka till operasångaren Folke Cembræus göra sig hemmastadd på musikens ängder.

Wenergrens kvinnliga bokhandelsbiträde heter Irma S:t Cyr och är en mångsidig ung dam, ity att hon i julens bokflod även debuterar som författarinna. Fröken S:t Cyr har litterärt påbrå genom Hjalmar Bergman, som är hennes morbror, och sedan hon

Fröken Irma S:t Cyr.

var liten flicka har hon rotat i böcker. Det var därför ganska naturligt både att hon ville ställa sig i bokhandel och bli författarinna. Hon är idel belåtenhet med sin bokhandelstjänst och med författarinans kall — ja, av det har hon just nu mest nervösa känningar, ty hennes lilla debutbok »Sagan om älvan Guldflåta och det hiskliga trollet Munke Tulle» har just i dagarna kommit ut i marknaden. Så ni kan köpa den av författarinnan själv.

P R O S A N I P O E S I E N

HUSMODERLIGHETEN OCH HEMMETS KVINNA SÅDANA DE PRISAS AV SKALDERNA.

REDAN KONUNG SALOMO TÄNDER i Ordspråksboken sin rökelse för den dygdesamma hustrun, som »står i pris långt högre än pärlor» och som har »omsorg om ull och lin och låter sina händer arbeta med lust». Den store konungens åsikter torde i detta fall delas av männen jorden runt, även om man väl oftast i färger, i ord och toner hellre prisat Maria än Martha, och kanske allra helst den nu allt sällsyntare kvinnotyp, som om sig själv kan säga: »Jag hinner ej annat än vara till och vara skön.»

1700-talet, som till sitt motto tog orden »Utile dulci» till nytta och nöje, hade dock en sund och klok syn även i denna fråga, och hur värtaligt ställer inte dess klassiske svenske representant Leopold upp den lilla förtjusande lantliga husmodern Annett som en både lycklig och älsklig motbild till hennes uttråkade grevliga väninna, Eglé. Den senare kommer på besök till Annetts hem och

»Fann ordning överallt och nyttan och behagen. Ni skulle sett ett kök: Var kopp som pärlan ren,

Husmodern, den i verkliga livet kanske mest beundrade kvinnotypen, har inte så ofta besjungits av skalderna, men när lyran stämts till hennes ära, ha tonfallen blivit så mycket innerligare.

var panna, blank och ny, som först ur markna'n tagen.

Ett visthus, överfullt av allt — i glas och sten. I säck och lär, allt avdelt efter slagen.

Ett mjölkkrum, kärl vid kärl, vällyktande av en;

Med sina vita bord och gröna skydd mot dagen,

Ett fullträngt linneskåp, från golvet upp till tak,

Med allt vad man till helg som vardag nå'nsin brukar.

Allt styrdes av Annett, allt vakade hon på.»

Hon räcker till för allt, och med sina trägna omsorger skapar hon hemmets trenad alldeles som fru Lenngrens präktiga husmödrar: den gamla prostinnan, som ordnar allt till »Den glada festen», och gläder sig åt överraskningen hon arrangerat i form av sonens och barnbarnens besök. Strålan-

de av välvilja sitter hon vid middagsbordet:

— — — »lägger för och ler,
fröjdar sig, att färtan velat lyckas.
Blir så nöjd när någon vill ha mer.»

Från aristokratiens spirituella och självberusande damer längtade man tillbaka till »la petite bourgeoisie», som stod med båda fötterna på jorden och vars stolthet och äkta kvinnliga livsmål var ett rågat bord, ett välförsett linneskåp, och en ständig och tacksam belåtenhet hos make och barn.

Även i torftigare förhållanden realiserar den kloka husmoders-kvinnan detta mål. Liksom den mångordkunniga Anna i Runebergs »Älgskyttarna» kan hon med stolthet betrakta sina prydliga dukar och blanka kittlar. Hon vet vad som fordras, när starka och matfriska karlar skall ut på jakt och packar »en närande mat i väskan av näver», men sörjer också för välfägnaden därhemma:

(Forts. sid. 1268.)

KAPPA BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA • GÖTEBORG

Vid **Blodbrist** är **Idozan**
erkänt bästa järnmedicin
Snabb verkan. Rådfråga Eder läkare

DE TYSTA RUMMENS HEMMLIGHET

EN BLICK IN I BIBLIOTEKEN HEMMA OCH UTE. AV ALMA SÖDERHJELM.

DET ÄR EN VÄRDAG I PARIS. Myllret av människor fyller gatorna och det luktar violer i luften.

Vid sin svarta boklåda på kajen står en gammal snusgubbe med en tjock, brun duk lindad kring halsen, och frågar om jag inte skall köpa något i dag. Vi äro gamla bekanta, ty jag brukar alltid i förbifarten köpa en bok hos honom. Bland de pornografiska bilderna som varje resande känner, och som är desamma från decennium till decennium, finner man i dessa boklådor skatter av sällsynt skönhet, gamla vackra böcker i underbara härliga skinnband, som man tycker om att hålla i handen och vill äga oberoende av om innehållet är en tragedi av Sofokles, en engelsk parlör eller en gammal mässbok. Men jag nickar till honom och säger att jag har brått så här tidigt på morgonen, emedan jag skall gå till biblioteket. Då småler han och nickar tillbaka, ty böcker, det är något som han förstår.

Det finns vissa föremål, som frammana bestämda sensationer. Inne på Bibliothéque nationalens ljusa gård, dit man kommer förbi en respektabel vakt i uniform, finns en stor klocka, som är olika andra klockor. Den slår så långsamt, så lugnt, och så har den en utdragen ton, som låter på något sätt manande. Den verkar klosterklocka. Alla klockor i allmänhet låta som om de sade »tid är pengar». Men när denna slår, tycker man att det låter som om den oavbrutet upprepade: »tiden är evig, tiden är evig». Den slår vid varje kvart, och kvarterna komma tätt, när man sitter på ett bibliotek.

Tiden är evig. Det skulle stå på alla väggarna i bibliotekens tysta rum och salar. Men kanske det inte behöver sägas, inte skrivas. Hela luften här ger redan vid handen att så är. Syns det inte på den där gamle herrns min, som har installerat sig mitt emot mig, och lagt upp alla sina grejor: två par glasögon, en massa pennor, brevpapper, kuvert och ett par frimärken, en snusdosa och en mycket stor blå och brun snusnäsdud, vilken ser ut att kunna användas minst ett helt liv igenom. Och den unge, som jag sett stå därborta vid hyllan nu dag efter dag, så långt jag kan minnas. Och som söker i referensbiblioteket, kanske bara efter en person som han vill identifiera i en liten not, som ingen läsare skall fästa sig vid. Han slår sig ned ibland med det ena knät på en liten bokstege och försjunker i läsning. På sin väg har han hittat något — kanske något helt annat som han inte alls behöver, men som roar honom att läsa. Det betyder ju inte så mycket. Härinne vet man att tiden hör till de stillastående, eviga tingen.

Före kriget arbetade jag mycket vid Quai d'Orsay. Fransmännen säga Quai d'Orsay, när de mena utrikesministeriet. Där

En spirituellt och med bibliotekets charme väl förtrogen ciceron är Alma Söderhjelm i denna skildring av de tysta biblioteksrummen och deras hemlighet.

finns det verkligt förnäma lilla arkivet. Till hela sitt väsen är detta arkiv en bild av frigjordhet från vanliga världsliga föreställningar. Bara det att det inte finns ens någon tambur, när man kommer in. Ett par klädhängare, ifall någon har den idén att sådana är nödvändiga. Inne i salen stå två långa bord och längst uppe sitter en distinguerad herre, som gör intrycket av diplomaten och vid vart och ett av de långa borden ett trettiotal personer som skriva. De sitta där utan att röra sig under de fyra timmar arkivet är öppet dagligen, sitta och glöta i sina gamla diplomatiska handskrifter. En var har en hög av luntor framför sig. Den plats man får är nämligen en gång för alla reserverad för en. Den är ens egendom, tabu, helig. Vill man sitta där i fem år, så är det ingen som ens ser häpen ut. Här finns varken referensbibliotek eller vaktmästare som springa omkring. När man vill ha en upplysning, går man fram till den där diplomaten, som sitter där framme i rummet. Han vet allt, och talar om allt. Men han är icke därför för god att taga luntorna från en plats och bära dem bort för att byta ut dem mot andra luntor. Det är så sällan han behöver göra något av allt detta. Här arbetar bara folk som inte ha brått och det dröjer mycket länge om innan en lunta är genomläst. För dem är tiden i högsta grad evig. Se på professorn där, som varje gång han tagit av sig hatten och hängt upp den på klädhängaren, tar fram en varm yllemössa och sätter den på sitt huvud! Han gör det precis med samma gest, när jag efter att åtta år ha varit borta, kommer igen en dag efter kriget. Han sitter på samma plats precis som också den gam-

le italienaren och ryssen med skägget, som jag sett här i nu mer än ett decennium. De arbeta kanske ännu på samma arbete eller volym. Och är det inte precis de, så är det några andra som äro dem förvillande lika. Här betyder personen så ringa. Här bo och leva de som ha sin plats i tidens ändlöshet.

Det är en hösteftermiddag i Stockholm. Efter den bästa vår som varit i mannaminne och den hetaste sommar, har vintern kommit tidigt och överraskande. I Humlegården digna träden under snön fastän det bara är början av november. Där finns ingen människa, ty kölden silar sig in i själarna och skrämmer bort till och med alla dessa par som brukar sitta i mörkret på bänkarna och värma varandra.

Men mellan de snötyngda grenarna av vissnade sommarträd lyser plötsligt en rad ljus ur en lång huslänga. Det ger intryck av landet och friden, av stilla ensamhet det mörka huset mitt i trädgården, med sina glimmande fönster.

Inne är det ljust och varmt och hemtrevligt. Och framför allt är det tyst. Så tyst, att när jag tittar upp och ser att vid mitt systerbord sitter en herre, som jag var bjuden till på middag häromdagen, det inte faller mig in ens att hälsa på honom. När han ser upp, nicka vi tysta till varandra. Efter den sekund detta tager, är han åter böjd över sina böcker, ivrigt letar han i dem, skriver, letar, skriver, stryker, och letar igen. Man skulle kunna tro att det måste bli färdigt om en timme. Men det kan lika gärna vara något som skall bli färdigt om tio år. Här råder tidens knapphet och ändlöshet.

Det är de tysta rummens hemlighet detta, att tiden är knapp och att tiden är ändlös. Den där herrn som oavbrutet ser på klockan och har framför sig en handskrift, av vilken det tar dagar att dechiffrera ett ord, är den verkliga exponenten för bibliotekens och arkivens folk. Ty det är ett särskilt folk, och en särskild värld härinne. En värld där ingen tänker på ytliga förutsättningar och fordringar. Betrakta bara alla de slitna rockarna och alla de blusklädda damerna! De ha gått hit som man går till sitt hem. Och hemma känner sig väl också den feta herrn längst fram på bänkraden som läser i en stor gammal tidning och oupphörligt skrattar och talar för sig själv. Den som kommer här in med fina later och i goda gångkläder blir påtittad som en främling.

Här äro alla vapen verkligt nedlagda. Här är jaktet borta och härinne bor friden. Också här ringer en osynlig klocka sitt manande, utdragna: »tiden är evig, tiden är e-v-i-g». Medan den ena kvarten går efter den andra. Så fort, att man ej kan räkna dem.

ALMA SÖDERHJELM.

Anna Branting blev på sin 70-årsdag den 19 november livligt hyllad såsom synes av bilden härovan. Trädet med de uppstoppade sångfåg-larna i förgrunden var en originell hyllning från statsrådet Möller.

Foto: Holmén.

Att i tid ordna sina **JULKLAPPAR** är en god föresats, som ofta göres för sent. Vare sig gäller en personlig gåva såsom en elegant *Schal*, en luftig handtryckt *Echarpe*, ett modernt *Lingerie*, *Näsdular*, *Väskor* eller andra småsaker eller Ni önskar för hemmet nya *Stores*, *Gardiner*, *Dukar* i vitt eller handtryckta siden, *Kuddar*, *Sidenskärmar* eller annat, gör först ett besök på vår

UTSTÄLLNING
Sturegatan 6, 2 tr., Hiss.
Åkta Spets- & Sidendépôt

F E M F Ö R F A T T A R I N N O R — —

OM NÅGRA NYA BÖCKER AV KVINNLIGA PENNOR.

DE HA INTET GEMENSAMT, DE fem författarinnorna, annat än vad tid, språk och miljö ge. Sammanställandet under samma rubrik kommer endast av att deras böcker staplats upp bredvid varandra på redaktionsbordet i väntan på under-teknads anspråkslösa r. ler.

Också dessa böcker äro varandra olika. Fröken Liwin — Unga träd — Synderskan — Fredrika Bremer — Vad jag såg i Sovjet-Ryssland. På olika vägar färdas de fem författarinnorna till olika världar och olika människor. Till Elma Liwins respektabla, arbetsfyllda, medelålders frökenmiljö i en soignerad Östermalmsvåning, till Finlands brusande frihetsstrider med dess flammande och tvivlande unga kämpar, till Synderskan i en myndig svensk bondsocken och ett hyggligt länsfängelse, till den mer än någonsin aktuella mamsell Fredrika och hennes för kvinnornas morgonrodnad betydelsefulla liv och så till sist till den råa, trista verkligheten i Ryssland av i dag. Det är en brokig tavla ur livets stora galleri.

Elin Wägner berättade till Marika Stjernstedts 50-årsdag i Idun att den jubilerande författarinnan och kollegan en gång sagt till henne: »Jag har tänkt mig att vad jag inte förmår att göra vid 40 år, det skall jag duga till vid 50.» Hon är som bäst i färd med att infria detta stolta löfte, förra året med »Von Sneckenströms» och nu med »Fröken Liwin». Hon blir bättre och bättre för varje år — vart ska detta ta vägen?

Fröken Liwin är en ny kvinnotyp i lit-

teraturen, utgången ur en ny tid, som hon redan hunnit följa med till sin medelålder. Där finna vi henne, en stadgad, aktningvärd dam med framgångsrik karriär, porträtt i tidningarna, hedersuppdrag i föreningar, anlitad och respekterad. Vi ha fullt av Elma Liwins systrar runt omkring oss i det dagliga livet. Men fastän ingen skulle våga komma på den barocka tanken att Elma Liwin kunde ha »ett förflutet», så döljer dock hennes liv en mörk episod. Ingen vet det och hon själv känns icke vid det, men ändå ger detta förflutna tragiken åt hennes öde, de irriterande avbrotten i hennes linjeräta liv och besvikelsen, oätkomligheten, hätskheten åt hennes person. Och när hon till sig tar dottern, som vuxit upp i det sorglösa, värmande lilla musikerhemmet, lider hennes moderlighet nederlag, hon kan icke vinna sitt eget barns dotterliga tillgivenhet. Först på dödsbädden ger hon tappt med sin envisa hemlighet och då får hon också för första gången höra det efterlängtrade: mor från dottrens läppar.

En nutidskvinna, som väcker vår beundran och vårt medlidande. Marika Stjernstedt känner henne och med fin psykologi, med den logikens klarhet och känslans strambhet, som äro gamla emblem i författarinnans förnäma vapensköld, ger hon hennes bild. Men till allt detta, som man väntar av Marika Stjernstedt, kommer dessutom något nytt och djupare: ett »rött inslag av god, stilla, förstående värme och humor som skall göra denna bok kär

och inte endast beundrad hos den läsande allmänheten.

Alma Söderhjelm låter oss i Iduns följetong »Unga Träd», som nu kommit ut i bokform, umgås med idel unga människor i en miljö, långt från fröken Liwins frökeninstängda. Man kan förstå att det för Alma Söderhjelm, som själv lik så många andra sina landsmän med hela sin själ kämpat för Finlands frihet, kändes som ett brinnande behov att få berätta vad som hänt därute, vad som varit före striden och vad som funnits bakom händelserna. Det är en gripande berättelse om ungdomar, som vuxit upp med huvud, tankar och nerver på hjälpans för politik, krig, vapen, hemliga depecher, chiffer, husundersökningar, spioneri, om hjältedåd i berusande frihetslängtan för sitt land, om grymt spillda människoliv, om förstörda nervsystem, mördade känslor och gnagande tvivel — det moderna kriget i all dess kulsprutande realism.

Med darrande hand och flammande hjärta har Alma Söderhjelm till Finlands unga män och kvinnor skrivit denna gripande hyllning, som de och deras barn kunna mottaga som tack och till erinran. En vacker och allvarlig bok, vilken som följetong endast hade det felet att den var alltför spännande — man kan inte lägga ifrån sig Unga Träd förrän man hunnit till sista sidan och då är man en träbock, om icke hjärtat klappar av ungdomsvarm stolthet för de unga träden.

Det har sina risker att skriva bra böcker,

(Forts. sid. 1269.)

— — — O C H E N T I L L

LYDIA WAHLSTRÖMS »VARDAGENS RELIGION». AV ANNIE ÅKERHJELM.

SEDAN FRÖKEN LYDIA WAHLSTRÖM trofast och outtröttligt kämpat med i sin generations stora strid för kvinnans ställning i det moderna samhället, har hon nu, när segern är vunnit och freden slutet, mer och mer återvänt till de religiösa intressen hon väl har i fädernearv. Redan hennes romaner vittna om detta; nu har hon till jul, under ovanstående rubrik, utgivit en liten bok av övervägande religiös karaktär. Dess särskilda kapitel utgöras av vid skilda tider hållna föredrag, men valda så att enhetligheten bevaras.

Boken är riktad väsentligen till ungdomen, den ungdom bland vilken hon haft sin verksamhet, som hon känner och älskar och vilken hon ägnar ett särskilt kapitel. Hon ser på den med en optimism utan alla skuggor, hon tror på den framtid, den kommer att bereda. Den har just ingen orsak att prisa den äldre generationens verk, framhåller hon; underligt är ej om den brister i vördnad mot föräldrarna och deras idékrets. Det är, i förbigående sagt, en smula hårt, om beskedliga pappor och mammor i neutrala land skola bära skulden för världskriget och dess följder och på den grund lida minskning av sin auktoritet hos barnen. Dessa ha fått på sin lott att bota

tidens revor, reparera vad vi — kejsar Wilhelm, Hjalmar Branting, borgmästare Lindhagen, Lydia Wahlström, undertecknad och alla våra jämnåriga som »generation» tagna ställt till. Men skola de göra det? Det får deras barn döma nu. Visst är att de icke kunna vara mera övertygade om sin förmåga därtill än vår föraktade generation var vid deras ålder; misslyckas komma även de att göra, men vi få ju hoppas att det ej blir lika kapitalt.

Emellertid är det oförnekligt att den — tyvärr allt annat än lyckligt — överståndna världskrisen bland många andra strömningar även framkallat en religiös sådan. Huru omfattande och huru djup den är kan jag icke döma om, men den finnes, också bland ungdomen. Det är till denna religiöst intresserade ungdom förf. huvudsakligen vänder sig och försöker med varmhjärtade, uppriktiga ord, synbarligen sprungna ur personlig erfarenhet, vägleda dem i ett inre kristet liv.

Det är en så att säga »naturlig religion», en hart när dogmfri kristendom, författarinnan bjuder, i övertygelsen att den skall bäst motsvara den moderna ungdomens behov. Om så är, vill jag ej heller döma nu. För den som står utom specifikt kris-

ten åskådning vill det ofta synas som ginge det en mera direkt väg till Gud, som om mycket av det som utsäges om Kristus, egentligen borde utsägas om Gud. Det frågas ibland: när nu kristenheten i så stor utsträckning släppt mystiken, släppt eskatologien, släppt den antika världsbild, där den kyrkliga dogmatiken hade sin naturliga ort, släppt en avsevärd del av själva denna dogmatik, släppt bokstavstron och tron på evangeliernas historiska sanning i detalj — vad blir det så kvar av kristendomen? — Kvar blir under alla omständigheter den oförlikneliga personlighetsbild evangelierna bjuda, den ovanskliga sedeläran, det sublima föredömet. Där om måste troende och icke troende, kristna och icke kristna enas, huru mycket man för övrigt må inlägga i namnet och begreppet. Det synes mig också vara kärnan i Lydia Wahlströms religionsförkunnelse — även om hon står på avgjort mera kyrklig grund än så. Därtill kommer det stora värde som ligger i det kontinuerliga sambandet med fädernas tro. Man måste uppriktigt tillönska författarinnan att med denna lilla bok vinna vad hon avsett — stöd och hjälp åt de unga på livets väg.

ANNIE ÅKERHJELM.

Palace Hotel
GÖTEBORG

med dess kontinentala *matsal*, inbjudande *thesalong* och populära *lunchrum* rekommenderas till ärade gäster och resande. Inneh. *Judith Karlander*

NYHET
för borttagande av överflödig fetma.
Effektiv! Utvärtes medel! Inga olägenheter! Låg kostnad! Resultat garanteras!
Prospekt och upplysningar gratis.
KEM. TEKN. FABR. STJERNAN, Avd. 2, HALMSTAD.

HON SOM ALLTID VAR "DEN UNGA PRINSESSAN"

ALEXANDRA AV ENGLAND — EN VACKER OCH ÄLSKAD LANDSMODER.

NÄR DEN NITTONÅRIGA, strålande sköna prinsessan av Danmark en marsdag anlände till sitt nya fädernesland voro engelsmännen redan på det klara med, att de fått en »princess of Wales» efter sin smak och i överensstämmelse med den stolta nationens fordringar. De visste, att deras blivande konung var stormandeförälskad i sin brud, men vad som framstod som nästan lika viktigt var vissheten att hovet äntligen skulle få någon som kunde föra spiran vid de tillfällen, då glans och glädje tillsammans borde utvecklas — något som man längtat efter sedan drottning Victoria drog sig tillbaka i sitt änkestånds ro.

Redan den första till synes obetydliga handling Danmarks dotter utförde på Englands jord, fyllde hela landet med beundran över hennes hjärtas fina förstånd och intuitiva människokänedom. En liten flicka skulle överlämna blommor till prinsessan vid hennes landstigning men blev generad och ängslig och istället för att säga de ord man lärt henne, började hon skrika och tappade alla blommorna. Alexandra böjde sig genast ned, kysste den lilla stackaren och sade vänligt och stilla: »Vill du inte hjälpa mig att plocka upp dem?» Inom ett ögonblick hade hon lyckats få fram ett leende genom den lillas tårar och mot all etikett höll de varandra muntert i handen, medan de gemensamt samlade upp den tappade välkomstbuketten.

Händelsen var typisk för den blivande drottningens karaktär, om den också bara var ett av de tusen smådrag som hjälpte till att klarlägga Alexandra för det kritiska folk som allt mera lärde sig älska henne under de många år hon som kronprinsessa och drottning så att säga varje minut »schavoterade» inför allmänheten med sin person, sina handlingar och de älskvärda ord hon var en mästarinna i att formulera.

Under hela sitt liv i England strävade Alexandra att bli engelska och tillägna sig den engelska ladyns bästa egenskaper: fin jämnhet och yttre oberördhet. Man har aldrig sett henne missmodig eller missnöjd, och hon har sällan spelat på den hemlängtandes strängar.

England och det stora imperiets intressen var allt för henne och hon inrättade hela sitt liv efter dem, säger en dam som haft tillfälle att på nära håll iakttaga henne både som prinsessa av Wales och drottning. Hon var visserligen djupt fästad vid sitt kära Danmark och vid sina föräldrar och släktingar. Det danska kungahusets utpräglade familjekänsla är ju ett faktum som länge spelat en icke oväsentlig roll i Europa.

Den oerfarna unga flickan, vilken redan från första dagen av sitt äktenskap var tvungen att utöva en suveräns representativa plikter, hade ett gott grepp på den svåra hemligheten hur man skall göra sig icke blott omtyckt utan populär i ordets bästa bemärkelse. Hon låtsade icke känna till vad hon icke hade reda på, hon framhävde sig aldrig själv i onödan, tog alltid råd av erfarenheten och visade sig tacksam för varje anvisning, som kunde hjälpa hen-

Alexandra med sin dotter Victoria. Foto från senare år.

Dödsbudet om änkedrottning Alexandra av England bringar åter hennes nobla personlighet och rika liv i erinran.

ne till rätta. Drottning Victoria fattade ganska snart stor tillgivenhet för sin sonhustru.

På furstinnors lott kommer ofta filantropien som en hedersuppgift utan förening med större besvär. Drottning Alexandra tog åter människokärleken och det moment däri som kallas uppoffring, på fullaste allvar och det fanns icke ett barmhärtighetsverk, vari hon icke tog del.

I Sandringham, där prinsen och prinsessan af Wales hade inrättat sitt hem, kände hon personligen alla godsets underhållande, följde de olika familjernas öden, vårdade hustrur och barn, när de voro sjuka och deltog — säger den nyss citerade damen — med ett så personligt intresse i deras

Alexandra som ung flicka.

Porträttet förskriver sig från 1863 och skänktes till en svensk dam kort innan prinsessan begav sig till London för att fira sitt bröllop.

öden, att hon t. ex. vid jularna såg sig istånd att ge var och en just den gåva han eller hon bäst behövde. Detta julfirande, som alltid är en stor händelse i en engelsk familj, togs ingenstädes mera på allvar än i Sandringham House. Stora utdelningar av kol, varma kläder och mat ägde rum på julaftonen och Sandringhams kungliga härskarinna hade blott en enda önskan: att ingen skulle känna sig glömd och försummad i denna glädjens tid.

Livets prövningar voro icke främmande varken för prinsessan eller för henne. Redan då Edwards och Alexandras lycka var ung, drabbades gemålen av en allvarlig sjukdom och hans liv svävade i fara. Det sades allmänt, att han näppeligen skulle bli

vit räddad utan den oavlåtliga vård som hans maka ägnade honom. Hon hyllades också spontant när hon ledsagade sin Edward efter hans tillfrisknande till tack-sägelsegudstjänsten i St. Paulskatedralen.

Den verkligt stora sorgen i hennes liv var, när hon förlorade sin äldsta son, den unge och lovande hertigen of Clarence, som just var beredd att gifta sig med prinsessan Mary af Teck, sedermera hans yngre brors hustru och Englands nuvarande drottning.

Den unge mannen med det ädla och rasfina ansiktet hade varit sin mors favorit, och hans död blev för henne ett slag så hårt, att det dröjde länge innan hon hämtade sig därifrån. Under flera månader stängde hon in sig med sin sorg. Slutligen åtog sig den gamla drottningen, som var djupt gripen av sin sonhustrus förtvivlan, att själv tala med henne och söka förmå henne att komma över den förtärande melankoli som tryckte ned henne. Med den självförnekelse, vilken alltid utmärkt hennes nobla karaktär, tog prinsessan upp kampen mot sin längtan efter avskildhet och återinträdde på den plats, som så länge varit tom.

När drottning Victoria avled ökades Alexandras arbetsböda men också den kärlek med vilken folket omfattade henne. Ett egendomligt faktum är, att drottningen för den stora allmänheten ständigt förblev den unga prinsessa, vilken en gång för länge sedan anlät från främmande land. Ären tycktes icke — ända tills på senare tid — haft någon makt över hennes förnäma vackra ansikte och smärta, ståtliga figur.

Drottning Alexandra var en sporting lady inte bara efter engelsk modell. Hennes kärlek till djur var rörande, och hon var ständigt omgiven av sina hundar. Även för musik hyste hon ett livligt intresse.

Det fanns en tid i Europa då de båda systrarna, Rysslands kejsarinna och det brittiska imperiets drottning tillsammans voro inkarnationen av kunglig värdighet, världslig lycka och storhet. Nu är Englands Alexandra icke mer, men i det lilla vita slottet vid Danmarks kust sitter tårdomets forna Maria Feodorovna och drömmar om tider som svunnit och allt som sopats bort i världskrigets obevekliga vågsvall.

WALDEMÄR SWAHN.

KOBBS THÉER
KOBBS THÉER

äro sedan 100 år tillbaka kända och erkända såsom de förnämsta och drickas därför i de flesta svenska hem.

äro de enda i Sverige, som stå under vetenskaplig kontroll.

KVINNORÖRELSENS "GRAND OLD" I KVINNOKLUBBEN

ELIN WÄGNERS Föredrag i Iduns kvinno-klubb blev en minnesvärd upplevelse, väckande och gripande. Fru Wägner är starkt intagen av den indiske frihetskämpen Gandhis personlighet och något av hennes egen entusiasm förmedlade sig till åhörarna, som med hela tiden stegrat intresse följde hennes föredrag. Först gav fru Wägner en orienterande skildring av de politiska förhållandena i Indien för att sedan helt sysselsätta sig med Gandhis personlighet och hans strävanden som hon skildrade med allvar och värme. Det blev en högtidsstund, för vilken Idunklubben bringar henne ett innerligt tack.

Kvällens musikprogram bjöd något nytt: sång till luta av fru Märta Samson, som musikaliskt och med fint föredrag sjöng några folkvisor. — En förtjusande utställning hade ordnats av Femina. Där visades nätta och piffiga barnkläder, en del vackra handarbeten, Feminas specialitet tyllarbeten, underkläder, artificiella blommor m. m. Till sist fingo också klubbmedlemmarna se ett urval teckningar ur Iduns pristävlan »Svenskan 1925.»

Om Björnson och fru Caroline.

Ännu en celeber gäst får Idunklubben denna säsong se i sin krets. Torsdagen den 3 december och torsdagen den 10 december äga de sista sammankomsterna före jul rum och då har professorskan Ann Margret Holmgren varit nog älskvärd att lova sin medverkan. Ann Margret Holmgren — vem känner inte och har hört talas om den svenska kvinnorörelsens grand old lady, hon, som en gång ledde kvinnornas frihetsrörelse och som nu efter segern trots de vita håren alltjämt deltagar både i

Fru Märta Samson.

Ann Margret Holmgren.

Fru Ely Fischer-Kjerulf.

nära vän till professorskan Holmgren. Ingen klubbmedlem bör försumma denna kväll. — Klubbedlemmarna erinras om att tillfälliga gäster icke får medtagas till klubbens sammankomster, som endast äro tillgängliga för inskrivna klubbmedlemmar. Medlemskort bör uppvisas vid ingången, då tåbiljett köpes.

Höstsäsongen avslutas med stor julfest onsdagen den 16 december på Grand Hotel. Till programmet och vidare detaljer återkomma vi i ett följande nummer.

Sång och deklamation på Idunklubben i Malmö.

Idunklubben i Malmö har sin nästa sammankomst tisdagen den 8 december kl. 8 em. på Stadt Hamburg. Ett trevligt program väntar klubbmedlemmarna.

En konstnärinna från grannlandet Danmark, vissångerskan fru Ely Fischer-Kjerulf, gästar klubben. Fru Kjerulf är maka till författaren Axel Kjerulf och är som sångerska mycket anlitad och uppskattad. Vidare blir det deklamation av Malmöklubbens förra ordf. fru Marie-Louise Donner samt pianospelning av fröknarna Martha Stuhre och Brita Winblad. Fru Clara Frick utställer en kollektion äkta spetsar.

Novembersammanträdet i Malmöklubben den 17 dennes var en lyckad kväll. Mor Metta alias doktorinnan Tygesson berättade med sprudlande humör sina roliga historier på bygdemål och tog sina åhörare helt. Fröken Anna Möller, som har en stor och vacker röst och säkert framtiden för sig, rönste också livligt bifall. Ackompanget sköttes fint och diskret av fröken Stuhre.

kvinnoarbetet och i sina många andra intressen. Professorskan Holmgren kommer att hålla föredrag om händelser och intryck från det Björnsonska skaldehemmet och berätta om Björnstjerne Björnson och hans hustru, fru Caroline, som just den 1 dec. fyller 90 år och som är en

Iduns

postprenumeranter

torde observera att
i posttaxan för 1926

Praktupplagan är A-uppl.
och
Vanliga uppl. är B-uppl.

Priset å A-uppl. är 17 kr.
" " B- " " 15 "
för helt år.

A-upplagan expedieras till posten på tisdag
och B-upplagan på torsdag.

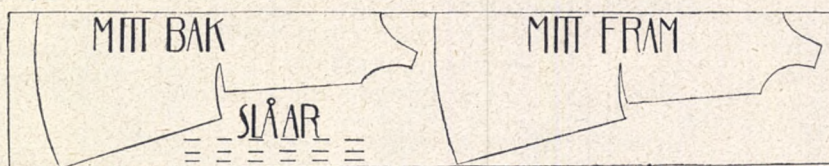
Den som prenumererar för helt år sparar
5 kronor mot att köpa lösnr varje vecka.

LYX OCH

Grevinnan Marg. von Schwerin kåserar i dag om några parisiska lyxmodeller, men ger också en lämplig modell för hemsömmerskor.

Våra modeller för i dag äro samtliga införskrivna direkt från Paris och representera alltså det nyaste nya. Det för årstiden aktuella draget är kanske pälsen, och årets pälsmodeller uppvisa en hel del originella drag. Den här bifogade teckningen ser kanske inte ut att skilja sig så mycket från de skinnkappor, som vi i långliga tider ha sett och burit, men om man hör, att den är förfärdigad av grönfärgad och i rutor konstnärligt hopfogad mullvad, så inser man strax, att den är något extra. Paris körsnärer lägga i år särskilt an på frappanta färg effekter, bronsgrönt är högst i ropet, och en päls av denna kulör fodras sedan lämpligen in med t. ex. pistache-grön brokad. Även förekomma skinn i olika röda och lila nyanser.

Låt oss emellertid lämna det parisiska överdådet därhän och i stället ägna oss åt plagg, mera tillämpliga för våra förhållanden. Sammet är, som vi även här hemma kunnat konstatera, vinterns mest favoriserade material. Mo-

HEMSYTT

dell II visar en ovanligt chic teklädning i svart sammet, kombinerad med mörkt beige- eller guldfärgad crêpe georgette. Den rika, framtill samlade vidden och den snäva överärmen, som nedtill avslutas av en vid crêpe georgetteklocka med små skinnbollar, skänka denna dräkt en graciös elegans. Vacker och lustig är även den tredje modellen, som helt och hållet består av små på varandra fästade fjäll. Båda dessa klädningar torde dock fordra så stor yrkesskicklighet vid förfärdigandet, att man icke kan rekommendera dem åt hemsömmerskan.

Annorlunda förhåller det sig med vår sista modell, vilken är betydligt lättare åstadkommen. Den är utförd i djupt lilafärgad pannesammet med guldbroderier. Både framsidan och ryggen äro fullständigt raka, i sidorna rynkas eller klockskäres kjolen något. Nedtill visar kjolen den nu så moderna naggade linjen.

Guldbroderiet utföres antingen med tunn guldtråd och sys då på vanligt sätt, eller används man tjockare guldtråd, vilken lägges på sammeten och sys fast med silke. Det senare sättet är givetvis det lättare och ger även ofta vackrast resultat.

Bästa garnkvaliteter, äkta färger, omsorgsfullt arbete, konstnärlig känsla karakteriserar våra vävnader.
KONSTFLITEN, G:la Högsolan, Göteborg.

Ylle- och Sidentyger

Bästa kvalitéer, största urval, enormt billiga priser, t. ex. helylle-klädningstyg Armüre dubb. br. Kr. 3.80 pr met., i svart, marinblå och många vackra färger.
Utmärkt lämpligt till presenter och julklappar.

Brunkebergs
Manufaktur-Magasin

Kungl. Hovleverantör
STOCKHOLM

Prover till påseende franco.

ATT GÖRA ÄKTA BATIK.

FÖR EN TID SEDAN TALADE VI om batik och behandlade då utförandet av sprutbatik. Därför tänkte Hemflit att det nu skulle intressera läsekretsen att få en liten inblick i hur man tillverkar s. k. äkta batik, en konstgren, som härstammar från Java

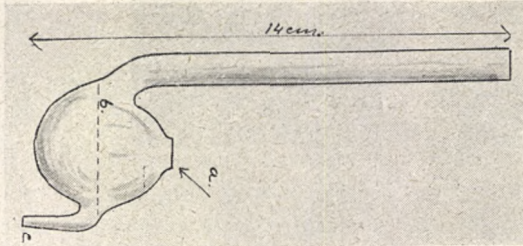
Batiken är först vad mönster beträffar, något nyckfullt men att få rätt färgval är av största vikt. Däri ligger ett stort studium att lära känna den ena färgens verkan mot och på den andra.

Som material bör man välja matta sidentyger och crêpe de chine m. m., men man börjar praktisera på bomullstyger, som moll o. dyl. ty första försöken bli endast roliga minnen, men »prydnader» bli de säkert ej. — Vi anskaffa då följande:

En bit Reeves Batikvax. Det är ofärgat och utmärkt att arbeta med. Det är förpackat i små fyrkantiga bitar.

Färger, äro desamma som till sprutbatiken (se Idun n:r 44) antingen Reeves, engelska, flytande eller Malex Batik-Stoff-Farben, tyska, i pulverform, att lösa själv. Så måste vi skaffa mycket vitt papper (otryckt tidningspapper eller liknande, är bra). Så beställa vi hos en skicklig glasblåsare en s. k. »Tjanting», ung. 14 cm. lång. Dessutom måste vi ha en spritlampa och en liten tunn aluminiumpanna. Ett par gummihandskar skola vi även ha samt några bunkar att ha färg uti.

Mönstret bildas genom vaxets anbringande på sidenet. Således förekomma inga direkta mönster. Som grundmotiv kan man ta cirklar, spiraler, tre- och fyrkanter, prickar streck m. m. Dessa kan man sedan förbinda så att de bilda något mönster. Den som ej tror sig om att direkt på tyget, utan förebild, kunna åstadkomma något mönster vill jag råda, att på papper rita upp något liknande ritn. I och lägga ritningen framför sig, såsom övning. Rita sedan litet svårare uppgifter o. s. v. — Man bör ha grundtanken för mönster och färger klar innan man börjar.

En tjanting.

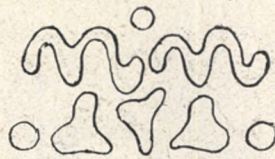
De platser på sidenet där man täckt med vax, tar ingen färg. T. ex. lägger jag ett vaxmönster på vitt siden och doppar siden i färgbad blir de med vax lagda figurerna fortfarande vita sedan vaxet borttagits. Vill man alltså vid flerfärgat siden bibehålla vita partier, måste de ånyo täckas med vax innan nästa färgbad. För att riktigt förklara tillvägagångssättet börja vi nu ett arbete.

Lägg sidenet på en glas- eller glättad pappskiva. Användes glasskiva får glasets ej vara kallt. Har man någon mönsterförebild, lägges den bredvid, så att man i hast kan ta' en titt därpå. Skär av en vaxbit och värm den i panna över spritlågån. Värm samtidigt tjantingen genom att hastigt föra den fram och åter över

lågån. När vaxet är rinnande fyller man det i tjantingen som hålles i beredskap. Innan man är övad bör den ej fyllas mer än till hälften, ty den blir i så fall svår att hantera. Håller man tjantingen i lodrät ställning rinner vaxet genom det lilla hålet. Därför måste man öva sig att med snabbhet föra tjantingen och blixtnabbt luta den bakåt där man skall göra uppehåll. Framåt luta vi den allteftersom vaxet minskas och bakåt när vaxet ej skall rinna. (Framåt säga vi åt spetsen och bakåt åt rörskaftet). — Försiktig måste man i alla fall vara så att vaxet ej rinner ut genom röret. Vaxet stelnar snart och man måste därför ha spritlampan brinnande under arbetets gång för att då och då kunna värma tjantingen däröver. Att börja med kan man mycket väl tänka sig ett arbete i endast två färger. När hela mönstret är färdigt med vax, lossas arbetet sakta från glasskivan. Så ta'r man gummihandskarna på och doppar tyget i färgbadet och låter det rinna av något. Under tiden har man gjort i ordning en strykbädd och varmt ett järn. På strykbädden lägger man ett ark av det vita papperet, därpå lägges sidenet med vaxet upp. Därövanpå lägges papper och så prässar man. Vaxet smälter då och går in i papperet vilket således får bytas ofta ända tills allt vax är bortprässat. — Vill man ha arbetet i flera färger belägges det igen med vax i och för nya färgbad.

Av följande skall jag visa hur ett enkelt förslingsarbete kan utföras. Här en scarf. Färgerna äro: Grön botten, mönstrad med gult, vitt och blått. Till denna behöves blott två färgbad. Vi göra sålunda:

Sidenet bör vara vitt och tillklippt i lämplig storlek. — Lägg sidenet dubbelt, så att kortsidorna komma mot varandra. Det är enda möjligheten för att få samma mönster på bägge sidor. Det går utmärkt ty vaxet tränger bra igenom. — Fyll figurerna på ritn. II med vax. Doppa (Forts. sid. 1270.)

Ritning I.

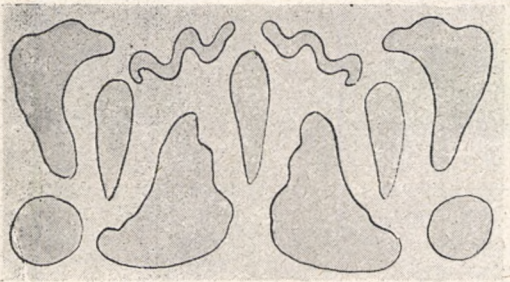
Vaxet fylles i tjantingen.

Tjantingen hålles i lodrät ställning.

Tjantingen lutas bakåt.

Ritning II.

Mönstret färdigt. 1 = gult, 2 = blått, 3 = vitt.

Ritning III.

Det är Fruksalt SANITOS

som borttager däsighet och trötthet och skänker vigör och hälsa, genom att underlätta matsmältningen.
HENRIKSSONS KEM. TEKN. FABRIK, ÖREBRO.

SANITOS

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

MARTINA HULT.
F. Langenberg, Staby, Högsby. Änka efter översten Carl Gustaf Hult.
80 år den 3 december.

WENDELA ROSSANDER.
F. Forsgrén, Stockholm. Änka efter professorn Carl Rossander. Livligt verksam på det sociala arbetsområdet.
75 år den 18 november.

ANNA TYBELL.
F. Edbäck, Kålafors. Änka efter bruksförvaltaren Victor Tybell.
70 år den 25 november.

HILDA MONTELIUS.
F. Bergman, Djursholm. Änka efter häradshövdingen L. H. A. Montelius.
70 år den 29 november.

ANNA LUNDHOLM.
F. Schedin, Stockholm. Änka efter köpmannen Otto Lundholm.
70 år den 1 december.

ESTER TAUBE.
Fröken, Kalix. F. d. föreståndarinna för Kommunala mellanskolan i Kalix.
65 år den 27 november.

MARTINA WERNESTRÖM.
F. Petersson, Algutsboda. Måka till kontraktsprosten J. E. Werneström.
65 år den 28 november.

LAURA BELFRAGE.
F. Billing, Skånelaholm, Rosersberg. Änka efter direktören Ake Belfrage.
65 år den 29 november.

CAROLINA GRUNDSTRÖM.
F. Assur, Stockholm. Musiklärarinna m. m. Måka till professor Claes Grundström.
65 år den 1 december.

EBBA HEDQVIST.
F. Schildt, Strömbacka, Pitteå. Måka till konsuln C. Arvid Hedqvist.
60 år den 25 november.

EVA WADSTEIN.
F. Thelander, Hessleby sanatorium. Måka till överläkaren, med d:r Emil Wadstein.
60 år den 29 november.

ANNA STENBOCK.
F. Klingspor, Stockholm. Måka till greve Gerhard Stenbock.
55 år den 23 november.

MARIA ENGSTRÖM.
F. Grundell, Skee. Måka till kontraktsprosten Georg Engström.
50 år den 27 november.

HELENE HERSLOW.
Fröken, Stockholm. Målarinna. Dotter till justitierådet Ernst Herslow.
50 år den 27 november.

BETTY RAAB.
F. Olsson, Skövde. Måka till läroverksadjunkten Otto Raab.
50 år den 27 november.

FANNY NORLING.
F. Kindgren, Ramsberg. Måka till komministern N. V. Norling.
50 år den 28 november.

HELENE CRAFOORDSTRÖM.
F. Crafoord, Malmö. Måka till grosshandlaren Arvid Ström.
50 år den 30 november.

EBBA OSTERMAN.
F. Brändström, Karlstad. Måka till bankdirektören Tell Osterman.
50 år den 2 december.

MARIA BESKOW †.
F. Almquist, Stockholm. Änka efter kaptenen C. H. R. Beskow.
* 1844, † den 9 november.

CLARA WALBERG †.
F. Olde, Lund. Änka efter professorn i grekiska vid Lunds universitet C. A. Walberg.
* 1852, † den 23 oktober.

Bon Ami ger klarare fönster med mindre arbete än förr.

Pris 40 öre.

S V E N S K A A K A D E M I E

Medan De Aderton äro till utseendet rätt välbekanta för allmänheten är man däremot ganska okunnig beträffande De fjorton — av

Fru Tora Bök, maka till professor Fredrik Bök.

Den senaste "akademifru", fru Hildegard Bergman, maka till Bo Bergman.

Värddinnan på Uppsala slott, landshövdingens fru Agnes Hammarskjöld.

Fru Helga Hallström, maka till författaren Per Hallström.

Dr Anders Österlings maka, fru Greta Österling.

N S "B Ä T T R E H Ä L F T"

enska Akademiens medlemmar äro just så många gifta. Porträtten här visa elva akademifruar — de tre andra ville inte vara med.

Fru Sigrd Engström, maka till professor Albert Engström, i sitt hem.

Fru Stina Hedberg, maka till skriftställaren och den nya intendenten vid Thielska galleriet Tor Hedberg.

Ärkebiskopinnan Anna Söderblom, f. Forsell.

Fru Johanna Larsson, maka till professor Hans Larsson i Lund.

Två av de aderton äro Lundabor — förutom Hans Larsson professor emeritus Axel Kock, vars maka fru Ebba Kock ses här.

Värdinnan i det svenska ministerhotellet i Rom, fru Alexandra Bildt, f. Keiller.

Vackra händer trots köksbestyren

Varje husmoder, som lägger sig vinn om att själv utan hjälp ställa och styra i sitt hem kan ej undgå att utsätta sina händer för risker. Huru lätt uppstå ej sprickor, narighet, ömhet och rodnader i huden vid de dagliga köksbestyren? Därför bör också *Gahns Maniol* finnas i hemmet. Ty intet preparat har en mera välgörande och helande verkan på huden, vars åkomor effektivt förebyggas samtidigt som smidigheten och lenheten återkomma.

Namnet *GAHNS*
är en garanti för
förstklassigt fabrikat.

Det är ju en klar sak

att ett tvättpulver, som är så fint som Persil, också skall giva ett utmärkt tvättningsresultat. Men följ nog

Persil-metoden

Persil renar av sig självt fullständigt, bleker och desinficerar samtidigt samt är lika användbart vid all slags tvätt, grövre som finare. Ylle och färgade tyger tvättas i *handvarm* och särskilt ömtåliga, kulörta tyger i *kall* Persil-lag.

Tvätta t. ex. en vit sommarkappa i Persil — den blir snövit igen. Och samma goda resultat vinner Ni vid all tvätt med Persil.

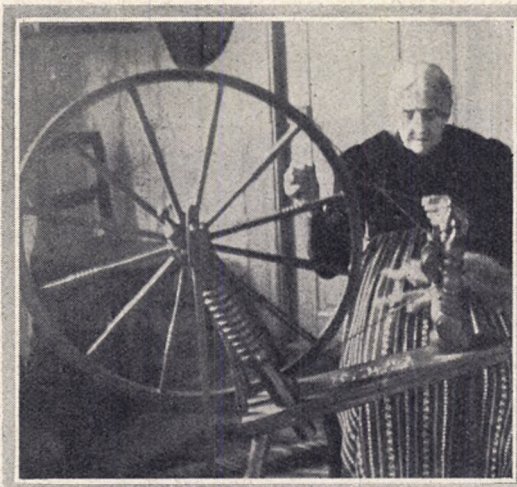
Den tvätten riktigt sköta vill
brukar aldrig annat än

Persil

Pris 50 öre pr paket.

Henkel
Kemiskt Tekniskt Aktiebolag,
STOCKHOLM, Bredgränd 2. Tel. N. 285 13.

En nittioåring.

I dagarna fyller änkefru *Elna Håkansson*, Jularp, Glimåkra församling, 90 år. Änka sedan 25 år tillbaka har fru Håkansson de senaste tio åren varit bosatt hos sin broder, f. d. dragonen N. H. Olin. Trots sin höga ålder är hon ovanligt kry och rörlig, och såväl syn som hörsel äro ännu goda. Hennes dagliga sysselsättning är att spinna ull och lin, något som hon äger stor färdighet i.

Deras favoritböcker.

(Forts. fr. sid. 1251.)
väl i det väsentliga äro sanna. Även framställningens enkelhet, naivitet och livfullhet behålla jämt sin förtrollning, och på många ställen är den för mig höjdpunkten av berättarkonst. Det finns, större, djupare och lidelsefullare litteratur, som griper mig starkare, men ingen som bjuder mig så mycket vila.

Per Hallström.

Vanity Fair tycker jag bäst om av alla romaner och läser den ofta om och om igen. Thackery beskriver sin tid så utmärkt och han känner människorna.

Helena Nyblom.

Av alla böcker i min ägo finns nog ingen jag så ofta läst om som Alex. Dumas' Musketerar-cykel.

Jag läste den för första gången som pojke och har väl sen dess läst om den minst ett tjog gånger om ej mer.

Av böcker med mera gediget innehåll tror jag att Victor Rydbergs »Kulturhistoriska Föreläsningar» är den jag läst om flertalet gånger.

A. Klinkowström.

Biskop Esaias Tegnér's brev.

Axel Kock.

Jag tröttnar aldrig att läsa »mina fransmän»: Baudelaire, Verlaine samt Musset. Och så »Den röda liljan» av Anatole France, som jag ofta läser om.

Stina Hedberg.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Lediga platser 25 öre
å textsida: Bestämd plats | Plattsökande 35 öre
20 % förhöjning. | Pensionat-, Skol- & Diverseannonser ...

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år 15:— | Helt år 17:50
Halvt år 8:— | Halvt år 9:—
Kvartal 4:25 | Kvartal 4:75

- Steinway & Sons -
Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39

Göteborg Malmö

För Jularbeten!

Spetsar o. Motiv, äkta o. imit. Linne, Etamine, Voile, Opal, Tyll m. m.
DE FÖRENADE SPETSFABRIKER-
NAS FÖRSÄLJNINGSLOKAL,
Grefteveg. 13 (hörnbutiken), Stockholm

Sanitetsbindan

PURISSIMA

slangbinda av kemisk ren bomull
med fetvaddsinlägg. Försäljes å
apotek och i tekniska affärer.

Tillverkas av

A.-B. ASTRA,
Södertälje.

Färga svart

i hemmet med

HÄRVANS

Reformsvart

Att färga ett felfritt
svart är ej så lätt, men
med Härvans Reform-
svart får Ni alltid den
riktiga djupa och rena
svärtan.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Vid

Nervositet

Kraftnedsättning

Allmän svaghet

aptitlöshet etc. har **Phospho-Energon** givit goda resultat. Höjer snabbt energin och arbetsförmågan och bidrager även till en god sömn. Renar blodet, ökar aptiten, stärker muskler och nerver. För en överansträngd och försvagad organism är en Phospho-Energon-kur synnerligen välgörande. Fördrages även av den svagaste mage.

PHOSPHO - ENERGEN
förrordas av många framstående
in- och utländska läkare.

Förekommer i form av
Phospho-Energonpiller i burkar
om 100 o. 300 st. på varje apotek.

Den som icke är frisk,

besvärs av Magsyra och Huvudvärk, Reumatism samt värk i kroppen rekommenderas att använda en huskür med Frukt-Salt-Samarin och rensa mage och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyran från kroppen samt uppfrika blodet, så återvinnes hälsa och krafter.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppfriskande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik. Sthlm

Elektrisk
Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas
"Pukex" ugnstformar
av eldfast glas
Western Electric's
radiomateriel &
dammsugare

BÖHLMARKS
STOCKHOLM SÖ.

Högbergsg. 19—25, Norrmalmst. 4

Giv Henne
en
Singer

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta hårmedel och överträffas icke av något annat liknande preparat.

Pris pr fl. 3.25

Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri, Damfrisering och Drogaffärer.

Ensamförsäljare:

MADSEN & WIVEL, Köpenhamn.

Idun har frågat mig vilken bok jag läser om och om igen. Jag vill då besvara denna fråga med att »Sadhana», »Livets mening» av Tagore, är den bok, som jag om och om igen slår upp och är det oändligt många tankar där, som man ej nog kan betrakta.

Jag tillråder Iduns läsare att fördjupa sig i denna lärorika bok och är jag övertygad om, att de skola finna både hjälp och intresse därav.

Fia Öhman.

Frågan är för liten och för stor. Jag för min del tycker åtminstone dels om böcker, d. v. s. alla böcker, de må vara bundna eller obundna, dåliga eller goda, och jag tror att kärleken till boken är det mest elementära hos kulturmänniskan. Men annars är det väl inte vanligt att man läser om och om igen någon hel bok, inte åtminstone andra än sina egna. Och jag kan inte tänka mig att mera läsa om prosaböcker, som jag gjorde i min gröna ungdom, då Ernst Ahlgrens självbiografi var en vanlig dagsunderhållning. Men dramer läser jag gärna om. Och framförallt finns det dikter som jag läser och aldrig tröttnar på. Jag kan plötsligt om nätterna, när jag söker efter en historiebok på en hylla, stå i en timme och läsa i Bo Bergmans. Det finns en dikt av Karl Asplund, som jag klippte ut förra vintern ur en tidning, den heter »Vågorna», den slängde jag i en låda, och tar upp den ofta och läser igen. Mikael Lybecks »Trötta träd» och »Vallmogård» kan jag utantill, men läser dem ändå. Men kanske finns det inte någon bok som jag haft så mycket användning för som Paul Géraldys lilla diktbok »Toi et moi». Det är för mig kanske Boken. Men nu har en fröken, som bodde hos mig, lånat den till en herre, och herrn i fråga har lånat den till en fru, och fastän jag många gånger bett om det, har jag ej fått tillbaka min bok. Och nu

Kunde det ej vara av intresse att någon gång be om en antologi över vilka dikter folk läser helst?

Alma Söderhjelm.

Hemma hos Arafí.

(Forts. fr. sid. 1253.)

varav här finnes en sammanhängande svit alltifrån den först i landet inkomne Stellan Otto von Mörner, som blev överjägmästare och landshövding; det är ett synnerligen intressant och vederhäftigt porträtt med stark tidsfärg och ett lustigt inslag ned i ena hörnet: en jättelik, stiliserad hund med oerhörda betar. Sedan följa under våra krigiska 1600- och 1700-tal en rad av generallöjtnanter och fältmarskalkar i kraftfulla, dekorativa porträtt.

Till vänster om matsalen ligga biblioteket och arkivet, helt fyllda av böcker, arkivalier och arbetsbord. Birger Mörnerns boksamling är akttningsbjudande stor och omsluter en mängd högst intressanta rariteter. Den fyller ej endast upp de båda för densamma avsedda rummen, utan inkräktar även på utrymmet i det till höger om matsalen belägna Gröna rummet — samlingsrummet med den öppna spisen, de stilfulla och dock bekväma stolarna, klavéret av Clementi och de vackra, harmoniskt stämde möblerna. Salong skulle rummet helt säkert kallas under andra förhållanden, men här accepteras icke detta kyliga namn. Det svävar intressanta legender omkring varje möbel och kring alla otaliga småpjäser i detta hus. Det är ämne till en roman i alla vinklar och vrår, så som det bör vara hos en diktare och skald.

Eder charm beror av håret.

Giv Edert hår den fascinerande charm som hälsa och skönhet skänker — gör det mjukt som silke, skönt som endast ett vackert hår kan bliva med

Dr. Dralle's Birken-Wasser

Massera hårbotten dagligen med Dr. Dralles Birken-Wasser så skall Ni finna att resultatet överträffar experiment med andra hårvatten.

Pris pr $\frac{1}{2}$ fl. Kr. 2:25
" " $\frac{1}{4}$ " " 3:50
" " $\frac{1}{2}$ l. " 6:50
" " 1 " " 12:—

PARFUMERIE GEORG DRALLE,
STOCKHOLM.

AROMA

är den enda smörblandning, som i smak och arom ger en fullgod ersättning för mejerismöret.

1,10 pr $\frac{1}{2}$ kg. paket

KVALITETEN

spelar näppeligen ifråga om någon annan vara en så avgörande roll som ifråga om nysilver, men ingen gång är det å andra sidan svårare att bedöma varans kvalitet. Fackmannen kan ofta med blotta ögat avgöra att en vara är av underhållig kvalitet men med bestämdhet fastställa att kvaliteten är god, kan han endast efter laboratorieundersökning.

Den köpande allmänheten är därför hänvisad till att grunda sitt omdöme på ett varumärke som borgar för god kvalitet.

Det ligger ju också i öppen dag, att ett företaget, som under mer än ett halvt sekel framgångsrikt arbetat på att skaffa sig namn och anseende som kvalitetsindustri, icke äventyrar detta anseende för en tillfällig vinnings skull genom att på något sätt medvetet efterätta fabrikkatets kvalitet.

Våra fabrikat försäljas i varje förstklassig juvelerareaffär och igenkänns på nedanstående varumärke.

Inreg. varumärke. En borg för god kvalitet.

Guldsmeds A.-B. i Stockholm är ett fabriksföretag belaget Swedenborgsgatan 50 i Stockholm. Bolaget började sin verksamhet år 1867 och har sedan dess utvecklat sig till Skandinaviens största fabrik för tillverkning av silver och nysilvervaror. Bolaget har inga egna butiker.

Kvalitetsmärket för silver och nysilver.

GULDSMEDS A.-B. I STOCKHOLM

Krantz

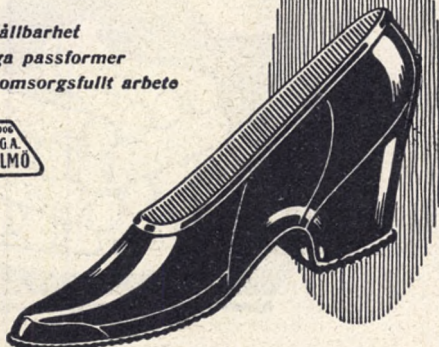
Fyrtornets Konserver för smörgäsbordet rekommenderas

RADHES ANJ VIS i ostronsås. FYRTORNETS SARDINER, KAVIAR, MAKRILL, SILL i olja. APTITBITAR, VINGASILL i dill.

Fyrtornets märke garanterar högsta kvalitet. Tillse att "Fyrtornet" finnes.

Malmö GALOSCHER

Enastående hållbarhet
Utomordentliga passformer
Prydligt och omsorgsfullt arbete

RYSKA GUMMIFABRIKS A.-B. MALMÖ.

Borta i ena hörnet står hemmets verkliga relikskrin, en vackert inlagd skrivbyrå med skåp, i vars smålådor förvaras en mängd intressanta minnen från Mörners skiftesrika liv. Här ligga dyrbara pretiosa och enkla föremål sida vid sida utan annan mission än att minna om stunder som svunnit, och värdet mätes allenast efter vad de ha att säga.

I trappuppgången till övre våningen hänga en del arbeten av Acke, Albert Edelfelt, Albert Engström, Verner von Heidenstam, Liljefors m. fl. Hallen häruppe är samtidigt inhägnad barnkammare och fruns arbetsrum samt fortsätter i ett välskött och omhuldat blomsterrum vid sidan om sovrummen.

Inom en så snäv ram, som här måste tillmätas, är det svårt att giva en rätt bild av ett hem så rikt på vackra och intressanta detaljer som detta, men det är ej enskildheterna som härvidlag äro de avgörande utan den väl komponerade helhetsbilden, där personligheten gjort sig gällande och tryckt sin prägel på det hela.

ERNST MALMBERG.

Bland konstnärer o. författare.

(Forts. fr. sid. 1254.)

Pariserluften trivs han gott och hälst i kretsen av unga konstnärer. Han har blivit till en institution. Tjänstvillig, oerhört kunnig, förnämlig, glad och god har han blivit en konstnärssynglingarnas innerligt avhållne »old-pappa», och hans indirekta betydelse såsom uppfostrare, såväl ifråga om konstbegrepp som folkvett, torde icke kunna överskattas. Och då nu »F. U.» kommit sig för att utgiva sina minnen ur konstnärslivet, vet man på förhand att de med glädje och tacksamhet hälsas av skaror landsmän, för vilka F. U. Wrangel står som den Urbane ädling han är och den oförläpplige förmedlaren mellan svenskt och franskt.

BIRGER MÖRNER.

Prosan i poesien.

(Forts. fr. sid. 1256.)

"Kistan läste hon upp, den beslagna, som lyste i stugvrån, Målad med eldröd grund och med mörkare blommor beskuggad, framtog brännvinsflaskan och glaspokalen med träföt, dukade, bröt det mjukaste bröd från spettet och frambar ordnade stycken därav."

Lika suveränt som Anna för spiran på torpet, härskar i en annan sfär en annan kraftfull och husmoderstyp »Ma chère mère» i Fredrika Bremers Grannarna. Patri- eller kanske rättare matriarkaliskt styr hon sitt jordagods, själv lika hemmastadd i yttre som inre sysslor, välvist och myndigt tämjande unghästar, fostrande barn och tjänstefolk och tillrättavisande sina fattiga frökenproteger för deras djärvhet att gå med garnering på en lagad klädning.

Mera poesi vilar det onekligen över Tegners skildring av »Gärda jättemön», men så var det ju också sagans underbara rike denna förde sin förnäme gäst Axel Hvide till. Icke förty blir hon emellertid också den beställsamma husmodern och »Sällsynt bröt dess kungliga gestalt av mot de bestyrrens halt»:

"Slev i handen, förkläd före, liknade hon vad vi höre, om prinsessor mången gång. I den store joniernas sång."

Och när hon slutat sina bestyr, bjuder hon också på

"En anrättning, kungar värdig.
Rågbröd, växt på svedjeland,
Fint och vitt som Gerdas hand,
Smör så gult som en ranunkel,

A.-D. FÖRENÄDE
PIANO & ORGEL
FABRIKEN
GÖTEBORG

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvalitet billigast

MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

För vitlacker

finnes ingen bättre färg än emaljfärgen Chinalack, som är hållbar, spegelblank, porcelinshård, svensk tillverkning, prisbelönt med guldmedalj. Tag inga minderverdiga eftertänningar. Hos varje färghandlare finnes

ARIMAN **CHINALACK**

Dorch, Bäcksin & Co:s A.-B.
Göteborg. Avdelningskontor i Sthlm.

Det bästa vetemjålet

MALMÖ BEST PATENT

Malmö Stora Målskvarn

Hushållshandskar

6-6½-7-7½-8
2: 50 parer, extra tjocka 3: — parer. Aderbräcksstrumpor o. alla slags sjukvårdsartiklar i lager, full garanti. Humana priser. Förstklassigt parfymeri med tolett- o. tekniska artiklar 10% extra rab.

Uppgiv mått

CITY. Gratis katalog

Jakobsbergsg. 27, hörn, av Regeringsg. Flemminggatan 13, mitt för Separator. Till landsorten mot postförskott.

Den bästa brösttablett är

Enköpings Bröst-Tablett

Bekvämt förpackning i hållbar tub. Pris 25 öre.

A.-B. Enköpings-Tabl. tter, Örebro, Tel. 144.

GLORY
TANDCRÈME

Där ligger något under,

att

PARADISMADRASSERNA

vunnit en så stor framgång. Förklaringen är den att allt stoppmaterial sorteras, renas och decimificeras å egna moderna specialfabriker.

Paradismärket står därför i en klass för sig.

Tillverkas av:

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG.

Fjäderrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik.
Erh. i varje möbel- & sängklädersaffär.

Hoffmann's
Pianinon

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Malmskillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

Den omtänksamma
Husmodern
vänder sig alltid till
LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Tel. Drottningholm 20 och 190

Plågas Ni av Huvudvärk
och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa ställa ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onöda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

"Kompaniets"
DAMSKOR
med
rågummisulor

och militärklackar
av läder, vilka senare förhindra halka. Svart eller brun boxkalv. Kr. 29:50

Damskoavd. b. v.

A/B NORDISKA KOMPANIET

Vildsvinsskinka röd och dunkel,
Urens bringa, björnens bog,
och en orre fälld i skog."

När har väl någonsin husmoderns stolt-
het, ett välförsett bord, fått ett sådant sa-
gans förklarande skimmer, som vid skild-
ringen av denna måltid, där

"Duvan bjöd sitt blåa ägg,
Ostronet sitt salta skägg."

och där också samtalets djup och inne-
håll svara mot den furstliga omgivningen?

Ty inte bara materiell välfägnad utan
också den andliga atmosfären skapas av den
kvinna, som härskar i ett hem, vilken krets
eller klass hon sedan må höra till.

Hur står det inte kring lilla Frida, den
täcka och intagande husmodern in spe, en
gloria av hemtrevnad, fridfullhet och små-
stadsidyll, som gjort henne populär från
Ystad till Haparanda. Där hon jagar mal
bakom gardin har hon trots konkurrensen
med jazzande och shinglade skönheter vun-
nit allas hjärtan och detta kanske mest
för sin stora huslighet.

Ty den är en dygd som bibehållit sin
glans från konung Salomos tid och till den
dag idag är.

FLEUR.

Fem författarinnor . . .

(Forts. fr. sid. 1258.)

ty då fordrar dels publiken flera och ännu
bättre böcker av den uppskattade förfat-
taren, dels förläggaren en ny bok att släppa
ut i varje julflod. Men inspirationen kom-
mer inte lika punktligt flödande som jul-
floden — och så får författaren snickra
ihop så gott sig göra låter i inspirationens
baisse. Denna reflektion kan man tyvärr
icke komma ifrån vid läsningen av den
aktade författarinnan Hildur Dixelius-
Brettner's senaste bok »Synderskan». Det är en ganska banal och tom historia om
en ganska ointressant »synderska», som via
brott, fängelse, ånger och bättring finner
upprättelse och slutar som lyck'ig mora på
en bättre svensk bondgård. Hildur Dixelius
borde hålla sig för god för dylik intetsä-
gande produktion till julfloden.

Efter en bok som Synderskan är man
glad att få ta till en välskriven biografi.
Ellen Kleman känner Fredrika Bremers
liv genom många års hängivna studier i äm-
net och därför var hon den rätta att till det
Lindbladiska förlagets serie »Svenska kvin-
nor» skriva Fredrika Bremers biografi. Hon
är ivrig att ge en oförfalskad bild av Fred-
rika Bremer och man läser med intresse
många nya och värdefulla upplysningar om
1800-talets märkligaste kvinnogestalt i Sve-
rige liksom man värmas av författarinnans
beundran för sin hjältinna och hennes nobla
uppfattning av dennas personlighet.

Beträffande till sist grevinnan Alice
Trolles bok »Vad jag såg i Sov-
jet-Ryssland» är undertecknad kanske
icke den rätta anmälnaren, då hon gjorde
resan genom Ryssland samtidigt med grev-
innan Trolle och alltså icke kan läsa hennes
bok såsom en utomstående och ovidkom-
mande — minnen och intryck stiga alltför
levande fram. För en större allmänhet har
kanske icke boken tillräckligt intresse, så
mycket mindre som den kommit aldeles för
sent; Ryssland för två år sedan är icke
Ryssland i dag och det finns fullt av
böcker om Sovjet-Ryssland förut, starkare,
kunksapsrikare och sensationsrikare. Men
Alice Trolles bok är en varmt och oemot-
ståndligt kännande kvinnas dokument över
ett svenskt barmhärtighetsverk i det hung-
rande Ryssland, den vibrerar av kärlek och
medlidande med hungersnödens enfaldiga

KANOLDS

CHOKLAD

ÄR
VÄRD SITT NAMN

MARKNADENS DELIKATASTE ÄTCHOKLAD

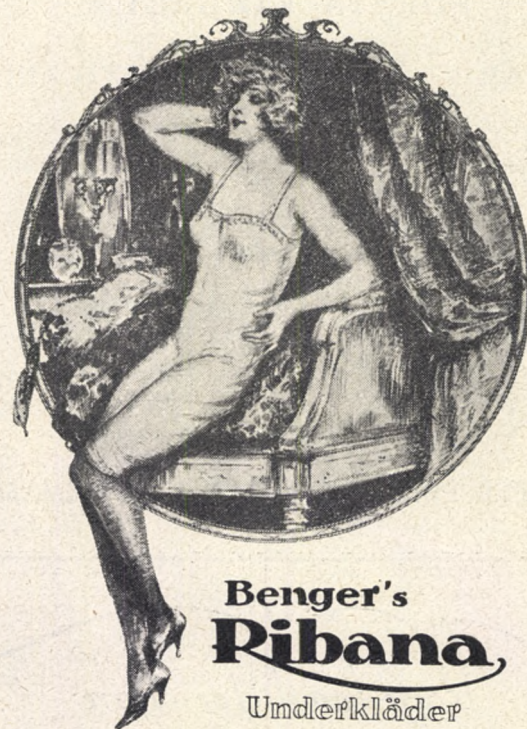

Badet ger skönhet.

Bibehåll Er ungdomliga spänstighet genom regelbundna bad
vari upplösts Avmagringssaltet EROBOL-BADSALT. Även i
dagliga tvättvattnet och för intima toaletten anbefalles Erobol-
Badsalt. Erobol övermåttar vattnet med syre, vilket är det
bästa antiseptiska medel, som finnes. Erobol verkar mera
sammandragande och avmagrande än något annat badsalt. Ero-
bol ökar vattnets renande egenskaper, uppluckrar huden, renar
porerna. De i hudlagren befintliga giftiga syrorna urladdas
genom de av Erobol renade porerna. Även att rekommendera
för alla som lida av gikt, reumatisk värk, hudutslag.

Säljes i paket om 10 bad å Kr. 3:—, om 5 bad Kr. 1:75.
För personer som lida av överdriven transpiration rekomen-
deras att efter badet inpuvra kroppen och fötterna med Boreol-
Svettpulver. Desodoriserande. Fräter ej huden. Pris Kr. 1:50.

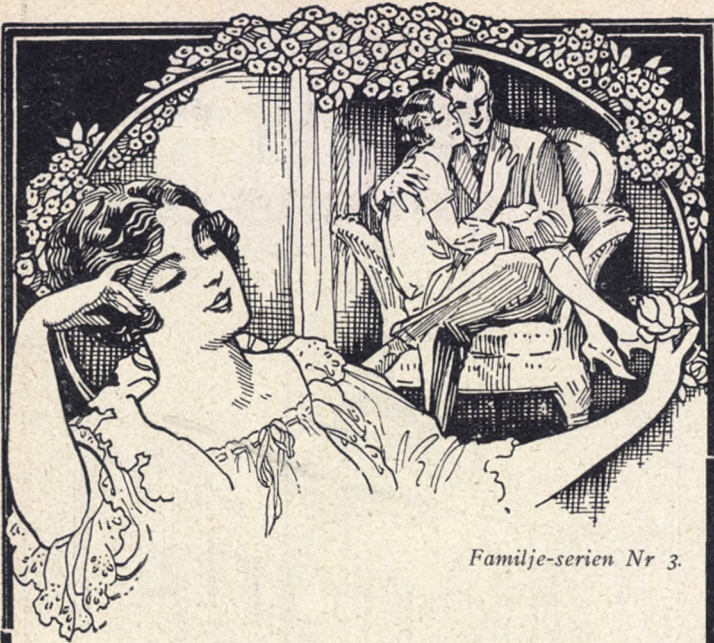
Säljes i Apotek, Sjukv., Färg- och Parfymaffärer.
TEKN. FABR. BORE, H. A.-B., STOCKHOLM.

Benger's
Ribana

Underkläder

äro eleganta och praktiska samt
synnerligen elastiska, varige-
nom de alltid bibehålla sin ur-
sprungliga form även efter tvätt.

Familje-serien Nr 3.

Min man

är kärnsund och spänstig, med levande intresse för kroppskultur. Han är livligt övertygad om, att hudens hälsa är ett oeftergivligt villkor för kroppens hälsa, och därför använder han alltid för hudvården uteslutande hälsotvålen Florodol.

FLORODOL

— den verkliga skönhetsvålen

renar porerna och gör huden frisk och smidig.

Pris Kr. 1:— pr st.

Parfumeri Flora, Gäfle. H. M. Konungens Hovleverantör.

Kontrollant: Fil. D:r Sten Tydén.

FÖRSTA VARDAGEN i varje månad BÖRJAR NY KURS I MASKINSTICKNING

Kurserna vara intill 2 månader med daglig undervisningstid kl. 12—4 e. m.

PRIS: Kr. 30:— per kurs

Eleverna få själva välja vilka plagg de vilja förfärdiga.

Obs! Intet som helst köptvång är förenat med kursernas genomgående.

A.-B. PER PERSSONS VÄF- OCH STICKMASKIN
Fack 517, Stockholm 1 Tel. K. 4000

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande pension från

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE

Grundad 1784.

Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således f. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.

STORKYRKOBRIKEN 11. STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

och oskyldiga offer och den är en tacksamhetsgård till svenska folket och i främsta rummet Östergötlands innevånare för den hjälp de sände till folket under törnekronan.

E. N.

Den behagsjuka Malika.

(Forts. fr. sid. 1263.)

mycket enkel silkesduk, lämna din hals vit och naken utan något konststycke. Sätt på dig studentskornas ljusa g andourah, låt sminket och ädelstenarna försvinna... Och se, jag skänker dig min gamla sybåge och broderet, som jag påbörjat...

— Men vad tjänar det till, mormor? Jag kan icke brodera... Och då...

— Det betyder ingenting. Sätt dig framför din sybåge, stick ned en nål och dra upp en annan, låtsas följa denna blommas mönster som om du ville efterbilda den och låt ditt ansikte uttrycka arbetets ansträngning... Och sedan skall du komma och berätta mig resultatet.

*

På kvällen kom Sid Abdel-Kader hem med en djup rynka tvärs över pannan. Denna skilsmässa var en skandal för honom och likväl en nödvändighet. Han stannade på salongströskeln. Vid åsynen av hustrun, lutad över sybågen, med ansiktet osminkat, klädd i en enkel g andourah, vid åsynen av denna lugna och allvarliga tavla under lampan ryggade han till av förvåning. Sedan utslätades vecket i pannan. Ett leende smög sig fram under den vackra mustaschen. Han söp in luften och liksom mot sin vilja, sade han:

— Vad det luktar gott.

Malika låtsades ingenting höra. Hon var helt upptagen av sitt arbete... Men denna reflexion: Vad det luktar gott! förvånade henne. Ty hon hade ingen parfym på sig i kväll...

Sid Abdel Kader tog av sig sina skor. Han närmade sig hustrun, lutade sig sakta över den ljusa, rena nacken och tryckte en kyss på den.

— O, min älskling, varför är du icke alltid sådan? viskade han.

Mormorsmoderns råd hade gjort den store advokatens överflödigt.

Hemflit.

(Forts. fr. sid. 1261.)

sidenet i gult färgbåd. Stryk bort vaxet. Sidenet är nu gult med vita figurer. Lagg nu nytt vax som på ritn. III. De prickade linjerna utmärka de förut vaxade ställena de som nu äro vita på vårt arbete. Lagg nu vaxet som de nya linjerna visa, alltså både utanför och innanför de vita figurerna. Doppa sedan arbetet i blått färgbåd. Sedan vaxet nu avlägsnats ha vi en grön scarf med mönsterbård i gult, vitt och blått på grön botten.

Genom att först doppa i gult och sedan i blått blir bottenfärgen grön. Denna lilla ledning hoppas jag skall komma till nytta för att sedan kunna praktisera vidare på.

CELINA RUNEBORG.

Alla slags mönster rekv. gen. Hemflit. Frågor besvaras per post mot dubbelt porto.

Hemflits pristävlan

om bästa brokadmålat arbete står öppen till den 1 december, varefter prisbedömningen sker.

När Ni dekorerar julbordet bör Ni komma ihåg nyheten

Rydboholms julbordlöpare

I mönster och färger är den lik de traditionella pappersbordlöparna, men skiljer sig från dessa däri-genom, att de tecknats av framstående svenska konstnärer, att de tryckts å bomullscotton i stället för crepe-papper samt att de äro färgäkta. De kunna tvättas och användas från år till år.

Spiller Ni på Rydboholms julbordlöpare, så färgar Ni ej ned den underliggande vita linneduken. Rydboholms julbordlöpare säljes metervis, varför Ni lätt kan få en löpare, som passar vilket bord som helst.

Tillv.: RYDBOOLMS A.-B. RYDBOOLM

Så bedårande hon är!

Den fascinerande charmen i kvinnlig fågning kan aldrig förringas genom någon missprydan hårväxt — tack vare Veet creme. I likhet med nära två miljoner damer har hon löst det brydsamma problemet att avlägsna missaglig hårväxt genom att använda Veet. Denna parfymerade, sammetslena creme borttager hår på ett ytterst enkelt sätt. Ni behöver endast påstryka Veet creme och låta den verka några minuter. Skölj sedan bort den och — håret är försvunnet. Fullt tillfredsställande resultat i varje särskilt fall garanteras eller pengarna återbetalas. Gör ett försök med en tub i dag och Ni kommer aldrig mer att hava något behov av gammalmodiga depilatorer eller rakapparater, vilkas användning endast medför att håret tillväxer fortare och blir kraftigare. Veet creme kostar kr. 2:25 och kr. 4:— per tub. Att tillgå hos alla hårfrisörskor, parfym- och kemikalieaffärer, apotek etc. Eneqvist, Holme & Co. A.B, Vasagatan 15—17, Stockholm.

VEET
AVLÄGSNAR HÅR SOM GENOM ETT TROLLSLAG

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.

Fås å alla apotek.

Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Mamma, varför kan vi inte sätta bananer själva?

Vi skulle inte kunna mogna dem så väl som

A.-B. BANAN-KOMPANIET

Twilfit

KORSETTER

böra alltid köpas i en specialaffär, där man med hjälp av erfarna korsettörer kan utvärja och approva en för sig fullt passande korsett.

Sveriges enda större specialaffär i korsettbranschen, där det nyaste och modernaste från Englands och Frankrikes korsettfabriker kan erhållas är

TWILFIT Nybrogatan 11 STOCKHOLM
Illustr. katalog gratis och portofritt.

Vävsedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspännare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligt hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik, Borås. Rikstelefon 10 28. Exp. till landsorten mot postförskott.

Tandkötsfickor, tandborste, tänder

hållas bäst rena med

Dentosal,

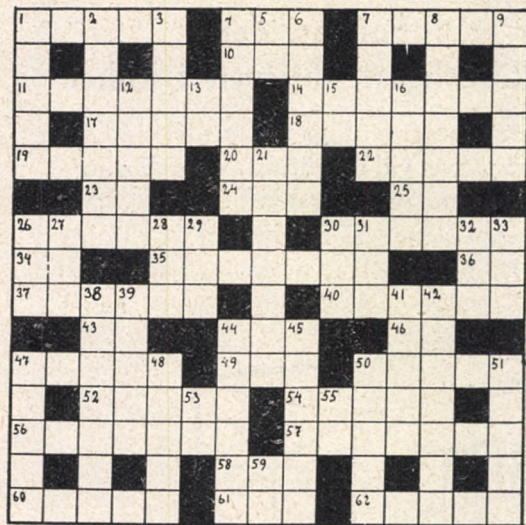
som löser sig i vatten och saliv och till följd härav försvinner, sedan den gjort sin tjänst. Varemot andra tandpaster endast uppsamlas och kvarstanna i mellanrummen. Genom användandet av dylika olösliga och klubbiga tandpaster utsätter Ni er för faran att horsta den beläggning, som sitter på tandytorna, tillsammans med dessa skadliga paster in i mellanrummen och där befordera uppkomsten av både caries (hål i tänderna) och alveolar-pyorrhe (infektionshårdar i tandkötsfickorna, varigenom tänderna så småningom lossna).

Pasta pr tub, vanl. storlek 75 öre

Pasta pr tub, 3 ggr vanlig storlek 2 kr.

Pulver pr ask (aluminium) 75 öre.

Kryssordstävlan i n:r 48.

Vågräta ord: 1. Ett namn förenat med pris. 4. Fransk författare i stil med Blanche. 7. Skriver underhållande saker. 10. Vanpryda en del ansikten. 11. Dansk lustspelsförfattare. 14. Romersk skald. 17. Symbol för musiken. 18. Sätts böcker med. 19. Göra timmermän. 20. Överstepräst. 22. I en sådan tryckas böckerna. 23. Betyder "begravelsen och änden". 24. Ersättes med högst 36 kronor. 25. Förnamn på en av de Aderton. 26. Blomma och flicka. 30. Är björnen känd för. 34. Låter oss höra vacker sång. 35. En sådan finnes i nästan varje Idun. 36. Suckar man under. 37. En högstäm, religiös dikt, avsedd att sjungas. 40. Är t. ex. professor Böök i fråga om litteratur. 43. Pronomen. 44. Frisk. 46. Två bokstäver, som på latin betyda Kunglig Höghet. 47. Känd fransk författare. 49. För konstverk. 50. Utländsk myntsort. 52. Sorgedikt. 54. Äro t. ex. Fänrik Ståls sägner. 56. Bör en författares manuskript vara. 57. Ett släkte bland fåglarna. 58. Kyla. 60. För fågel. 61. Brödsort. 62. Firar sin namnsdag i januari.

Lodräta ord: 1. Något man icke sett förr. 2. Omtyckt sångdiktare. 3. Före. 4. En art av berättelser. 5. Ofta försedda med slagverk. 6. Kärleksdiktning. 7. Åstadkommer saxen. 8. Blommor. 9. Göra författare och arter. 12. Berömd engelsk skald. 13. Gud. 15. Panorama. 16. En ärligen återkommande kapplöpning. 21. Opera. 26. Framför vissa vagnar. 27. Flicknamn. 28. Ljuda. 29. Varietet. 30. Tilldraga sig. 31. Kortbent djur. 32. Parti av en kyrka. 33. Del av ett skådespel. 38. Hämmande. 39. En sång. 41. Äro romanerna skrivna på. 42. Stil under 1700- och 1800-talen. 44. Bliva författarna utsatta för. 45. Användes vid ympning. 47. Representant för frihetstidens litteratur. 48. Europeisk flod. 50. En sådan finnes på varje cykel. 51. I en viss sådan åker man på järnväg. 53. Initialerna på en känd svensk, nu avliden, författare. 55. Förkortning. 59. Måste man göra för att kunna läsa böcker.

Vid lösningens insändande inskrivas bokstäverna i resp. rutor, antingen på den ur tidningen klippta bilden eller på en ritad kopia av denna. I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som pris mellan de bägge pristagarna förutom redaktionens pris på 5 kronor vardera. I anslutning dels till Boknumret och dels till denna i viss mån "litterära" kryssordstävlan utdelas dessutom ett extrapris, bestående av en bok efter eget val till ett värde av högst 10 kronor.

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 44. Vågräta ord: 1. Påsk. 4. Kilo. 8. Revy. 12. Eka. 13. Malaga. 15. Lav. 16. Weimar. 18. Ripiga. 20. Ministären. 23. Men. 24. Nors. 25. Rov. 27. Binda. 29. Lä. 30. Spröt. 32. Os. 33. Ebb. 35. Spe. 36. Re. 37. Et. 38. Rek. 39. Tät. 40. D. N. 41. Resår. 43. M. O. 45. Rubin. 47. Lur. 48. Mund. 50. Elg. 52. Pirandello. 56. Stigin. 58. Bulnad. 60. Arg. 61. Succés. 64. Dal. 65. Road. 66. Somt. 67. Vara. — Lodräta ord: 1. Pewe. 2. Åke. 3. Saimen. 4. Karin. 5. Il. 6. La. 7. Ogräs. 9. Elinor. 10. Vag. 11. Yvas. 13. Man. 14. Air. 17. Minderårig. 19. Perpetuell. 21. Sol. 22. Trä. 23. Mistel. 26. Vördig. 27. Boer. 28. Aber. 30. Spår. 31. Tenn. 34. B. K. 35. St. 42. Supiga. 43. Mün. 44. Ond. 46. Blonda. 48. Manus. 49. Debet. 51. Isår. 53. Ris. 54. Lus. 55. Ödla. 57. Tro. 59. Aar. 62. Co. 63. Cm. — Prisen tilldelas fru Ada Boman, Nya varvet, Göteborg, och prostinnan Alice Wester, Norra Vi. Vardera erhåller kronor 19:70.

Förnämsta
artister.

Yppersta
återgivande.

"Husbondens röst"
i ny miljö
("His Masters Voice")

KUNGSGATAN

4

Stockholms nyaste sevärdhet är den stora eleganta utställningslokal, som vi nyligen öppnat i huset Kungsg. 4.

Där demonstreras det populäraste av alla förströelsemedel — "Husbondens röst"-instrument och skivor — enligt här förut aldrig praktiserade engelsk/amerikanska principer. I komfortabla, diskret avskilda hörnrum kan var och en i lugn och ro samt i behaglig omgivning göra sitt urval.

IDUNS samtliga läsare och läsare inbjudas att bese utställningslokalen och studera den rikhaltiga kollektionen av synnerligen intressanta nyheter från världens alla hörn.

Obs! Såväl instrument som skivor ha nyligen avsevärt sänkts i pris, och instrumenten tillhandahållas även på synnerligen liberala villkor.

Stig in när Ni härnäst passerar Kungsgatans förnämliga affärsstråk!

Edert besök i vår utställningslokal kommer att glädja oss.

Skandinaviska Grammophon A.-B.

Kungsgatan 4 — Stockholm.

Tel. N. 23 79. Norr 23 80.

Utställningslokalen i Operahuset bibehålls tillsvidare.

Tel. 36 98 och N. 88 03.

Köp

Gislaveds
GALOSCHER!

I parti hos

Akt.-Bol. Nordisk Skoindustri,
Stockholm.

GÖSTA ATTORPS

Franskt och engelskt. Bagateller från en resa.

Häft. 4: 50.

»Han skriver klart, fast och naturligt». Fredrik Böök.

FREDRIK BÖÖK

Resa till Jerusalem. Illustr. av Gunnar Lindvall.

Häft. 12: —; inb. 14: 50; i halvfranskt Norstedtsband 22: —.

»Han är en reseskildrare av Guds nåde». Torngny Segerstedt.

GURLI HERTZMAN ERICSON

Resan ut. Häft. 6: 50; inb. 8: 25.

»Ett gott humör och en mjuk penna» Bo Bergman.

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

Ungdomens ingenjörskbok av Elison Hawks är som namnet låter förstå en lämplig bok för skolinglingar som med begärlighet skola studera dessa vederhäftiga skildringar av ingenjörskonstens storartade utveckling intill våra dagar. Boken är anpassad efter svenska förhållanden och har mängder av belysande och roande bilder. Natur och Kulturs förlag. Pris kr. 5.

Albert Engström *En konstig blandning* är inte konstig alls, tvärtom mycket lättbegriplig och framför allt lättläst, en bok som är värd sina 7: 50 och mer till. I ett trettiotal kapitel skildrar Albert Engström sina upplevelser bland jägare och fiskare, smålänningar, rospiggar och annat gott folk och hur han berättar är överflödigt att orda om. I konsten att med penna och ritstift groteskt teckna sin samtid är ju Albert Engström ouppnådd.

Ur rokokons liv har den förfarne litteraturkännaren Nils Erdmann kallat sin senaste bok som är en ingående och träffsäker skildring från 1700-talets Sverige, den tid som för oss hägrar i ett rosenrött skimmer ehuru dåtidens personligheter inte alltid hade samma uppfattning. »Jag tror att Sverige är det mest enformiga land i världen, tråkigheten har sitt tempel i Stockholm och ledsnaden är alltid dess följeslagare», säger exempelvis en bekant hovman från l'ancien régime. Erdmanns skildring är förresten full av roande smådrag, som bl. a. visa hur oskyldiga, ja rentav barnsliga nöjen man den tiden hade, t. ex. när unga greve Johan Gabriel Oxenstierna sprang i kapp i Kungsträdgården med sina vänner i Kanslikollegium och segraren mottog ett glas mandelmjöl och en konfektpåse i belöning. Man skulle just vilja se våra unga notarier i liknande sportövning! (Wahlström & Widstrands förlag. Pris kr. 4: 75).

Adolf Hedin i *liv och gärning* av Valfrid Spångberg hör till höstens gedignaste böcker i det den ger ej blott en karaktäristik av en stor politiker utan även är en skildring av Sveriges politiska historia under de årtionden då Hedin hörde till vårt riksdagslivs främsta och väl mest uppmärksammade namn. Ingen har så som redaktör Valfrid Spångberg lärt känna Hedin både som människa och politisk personlighet och hans skildring som är vederhäftig och välskriven är därför ett mycket värdefullt tillskott till vår på detta område icke alltför rikhaltiga litteratur. Almqvist och Wicksells förlag. Pris 10 kr.

Befriaren i *högtidsbilder* och *bilder* är ett praktverk som utgivits av Emilia Fogelklou med en mängd fint utförda färglagda helsidesbilder efter Fra Angelico och teckningar av E. Ollers. Texten består dels av citat ur den heliga skrift dels av religiösa betraktelser av utgivarinnan lämpade efter de olika kyrkliga högtiderna. Lämplig presentbok för religiöst intresserade. Bonniers förlag. Pris kr. 8: 75.

Kvinnans historia av W. L. George i svensk bearbetning av Ragnar Sjöberg på Hökerbergs förlag är en spirituell och lättillägnad skildring av kvinnan från världens första dagar intill nu. En diger historia med mycken upplysning, en målande och roande sedeskildring av olika tidevarvs leverne, en frisk och piggblick på species femina, dess förtjänster och fel, skyldigheter och rättigheter.

En bok för alla litteraturvänner och Amerikaintresserade. Moderna amerikaner av Ruben G:son

FURMOTO

Det självpolerande rengöringsmedlet

Finnes FURMOTO ej hos Eder handlande insänd Kr. 2:— så sändes Eder en flaska fraktfritt.

är något fullständigt nytt, helt avvikande från alla hittills använda preparat. Rengör och polerar samtidigt allt. FURMOTO ersätter putsmedel, fernissa och bonvax. Köp i dag en flaska, Ni kommer att finna det outhärligt.

Gen.-agentur: **AKTIEBOLAGET AMANTI**, Sthlm 1.

f. d. A.-B. Bernhard Maring.

Berg har i dagarna utkommit i den på Hugo Gebers Förlag utgivna serien »Kulturbiblioteket». Den amerikanska litteraturen har så småningom erövrat sig en ganska vidsträckt läsekrets i Sverige, och då d:r Ruben G:son Berg i sitt nu utkomna arbete »Moderna amerikaner» skrivit en utförlig kritisk översikt över denna litteratur, torde boken komma att hälsas med förståelse och tillfredsställelse av icke minst de många,

Präga: Jag har en ren och frisk hy men ganska ömtålig och som efter tvättning kännes torr. Vilken tvål bör jag använda? Har provat flera av de i marknaden mest bekanta tvålarna, men ej funnit någon, som är lämplig.

Mademoiselle X.

Svar: Alla, som ha en frisk och vacker hy, bör för att bibehålla densamma använda sig av en ren neutral tvål, fri från alla främmande tillsatser. En tvål som uppfyller dessa anspråk är Tefatvålen. Den är mild och behaglig med kraftig löddringsförmåga även i hårt vatten samt ytterst välgörande för huden.

Hudspecialist.
(Annon.)

som intressera sig för Amerika i allmänhet och dess litteratur i synnerhet. Inledningsvis behandlar författaren civilisationen i Förenta staterna och får därvid tillfälle att från intressanta synpunkter belysa det amerikanska kulturlivets många olika sidor. Bland innehållet märkes särskilt en ingående redogörelse för och kritisk värdesättning av Edgar Lee Masters diktsamling »Spoon river anthology», en av samtidens

WB

Eau de Cologne

WURP & BOLL A.-B. - GÖTEBORG
Kungl. Hovleverantör

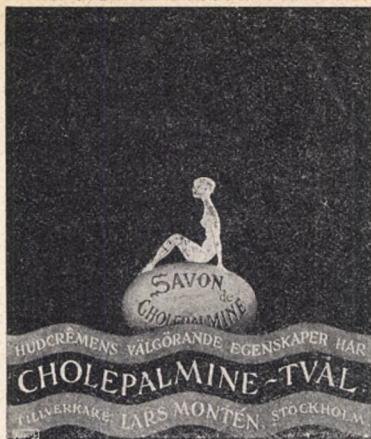

En uppfriskande känsla av svalka och vederkvickelse — ett uppiggande något som ej kan beskrivas ligger förborgat i WB Eau de Cologne

WB Eau de Cologne finnes i alla finare parfymeri-, färg-, drog- och kemikalieaffärer m. fl.

Schröders Jästmjöl

jäser fort och lämnar ingen bismak, även om ett bakverk tillrett med detta ätes ugnsvarmt.

Springmadrasser

för alla ligg- o. sittplatser.

Bildynor - Stålmöbler

Bord, Stolar och Taburetter. Försäljes genom herrar Järn- och Möbelhandl. eller direkt från fabriken. Landets äldsta fabrik i branschen. Illustrer. priskurant franco.

SKAND. SÄNGRESÄRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

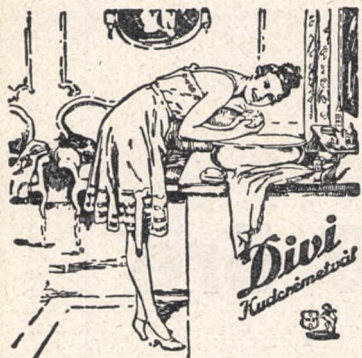
Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och 367.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30
och 25 82.

En tvål med den dubbla egenskapen att rena huden och göra den vacker.

SVENSKA TRYCKERI- AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: 21 23, 40 61. Norr 93 o. 993

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Astra-Maltos

välsmakande, lättmalt näringsmedel för barn, digivande modrar och konvalescenter.

Förordas av läkare.

1/1 burk Kr. 3:25

1/2 " " 2:—

Hushållsförpackningar kr. 5:—
Försäljes å apotek, tekn. och speceriaffärer.

ofta underbara framsteg på teknikens alla områden, som det senaste kvartsekket uppvisar. Läsaren får, för att nämna några exempel, en inblick i hur stål och aluminium framställes på elektrisk väg, hur energien i våra vattenfall tillvaratages enligt moderna metoder, hur man får konstgödsel ur luften, hur vitaminerna inverka på vår hälsa, hur man styr fartyg utan den gamla hederliga kompassnålen, hur man gör guld etc. Den med 168 bilder, därav en mängd fotografier samt en färgplansch försedda boken, förtjänar spridning inom alla läger.

I *slynären* heter en på Hökerbergs förlag utkommen bok av Disa Holberg som förra julen debuterade med en uppmärksam skildring av flickårens glada äventyr. Fortsättningsboken i år är jämnare och bättre och det är ju en avgjord fördel. Den som efter detta talar om tråkigheten på landet bör uppmanas att läsa Disa Holberg som visar hur förtjusande roligt man kan ha där och vilken mängd äventyrliga upplevelser en flicka med gott lynne kan få vara med om. Ett strålande tjuvpojkskhumör och de mest lustiga situationer möta en allgenom i boken som står i en särskild klass för sig. Ett originalbrev från Axel Engdahl till "slynorna" hör till de intressantare aktstyckena i boken.

LÄSARINNORNAS SPALT

Förfrågan om skolhushåll.

Vore synnerligen tacksam om någon av Iduns många läsarinor i Hälsingborg, kunde ge mig anvisning på god inackordering för vårterminen, för en, eventuellt två, skolynglingar (lägre klass) i bättre, lugnt hem, där moderlig omvårdnad och pålitlig läxhjälp kan påräknas. Gärna hos någon, som av intresse för barn, skulle vilja åtaga sig detta arbete och inte enbart för inkomsten. Har annonserat och fått många svar, men är så svårt avgöra huruvida det verkligen kan bli ett hem för dem, då man inte känner personen i fråga och då man svårigen för ett kort sammanträffande kan avgöra dennas sinne.

Eller kanske anvisning kan ges på någon som skulle vilja hyra ut 2 helt eller delvis möblerade rum med kokvrå, eller tillgång till kök.

Eventuella skriftliga meddelanden bedes insändas till Idun under adr. "Vårterminen 1926" f. v. b.

Var finns plats för ett konditori?

Jag har tjänat i 20 år på pensionat och café och under tiden sparat ihop 7,000 kr. Nu önskar jag öppna eget konditori eller café, men i den stad jag bor går det inte, konkurrensen är för stor, där finns ett café på varje tusental innevånare. Ber därför Iduns vänliga läsarinor om anvisning på någon plats där ett bättre konditori kan öppnas.

Svar till "7,000".

Ung föräldralös musikaliskt begåvad flicka, boende i mindre stad, som saknar medel till utbildning, men vars hela strävan går ut på att få utbilda sig till pianist, frågar härmed Iduns läsekrets, hur hon skall kunna få hjälp och medel härtill. Tacksam för svar till 18-åring.

Begär Uppllysningar! Några nystan Furida, samt några få timmars vanlig stickning är allt, som behövs för att skaffa lillan en förtjusande julklapp. I närmaste garn—eller trikeåffär erhåller Ni gratis färgkarta å Furida garn jämte illustrerad beskrivning på, hur denna lilla näpna klädning skall tillverkas. Generalagent för Sverige: Carl A. F. Grass, Kungsgatan 54, Stockholm. Generalagent för Finland: Sven Malmström, Mikaelsgatan 5, Helsingfors.

En förtjusande liten klädning till Julen

Här ser Ni det nyaste för barnen—en svandunsmjuk Furida klädning, som kommer att förvandla baby—alldeles som Askungen—till en liten prinsessa.

Ett förtjusande mjukt litet plagg, lätt att åstadkomma.

Vanlig stickning helt enkelt, enligt beskrivning, som vi med nöje kostnadsfritt tillhandahålla, och när plagget är färdigt, skaka det framför brasan, så kommer luggen upp och det blir som skinn.

Furida garnet är spunnet av Angora kaninens silkeslena ull. Det är förtjusande till barnkläder eller såsom garnering å jumpers och klädningar.

Skaffa Eder Furida från närmaste garnaffär och börja redan nu med den bästa julklapp, Ni någonsin givit.

FURIDA

Garnet spunnet av Angora ull

Tillverkare: Derwent Mills Ltd., Matlock, England.

Pojkarna i skolåldern ha i regel någonting "roligare" att tänka på än sin klädsel. Därför är det mammas eller jungfruns sak att se till att skolbarnens skodon varje morgon bli väl rengjorda och putsade med Viking Skokräm.

Viking

Industri A.-B. Viking, Örebro.
Kungl. Houleverantör.

Andersson 31

PROSSDORF

Makaronisalad I

(för 6 pers.)

100 gr. svenska makaroner, skurna i bitar eller stänger, 3 st. medelstora kokta rödbetor.

Sås: 1 hårdkokt äggula, 1 rå äggula, 2 msk. olja, 2 msk. ättika, salt, socker, vitpeppar, ½ tsk. kapis.

Beredning: Makaronerna sköljas, förvällas i kokande, saltat vatten 20 min., upphållas i durkslag, överspolas med kallt vatten och få rinna av. Därefter skäras de i c:a 5 cm. långa bitar. — Rödbetorna skäras i små tärningar och blandas med makaronerna.

Till såsen passeras den hårdkokta äggulan och blandas sedan med den råa äggulan och kryddorna, varefter oljan och ättikan tillsättes litet i sänder och sist den hackade kapisen. — Såsen hälls över makaronerna och rödbetorna och allt omblandas väl samt får kalla.

Serveras enbart eller tillsammans med kött.

Baby Peggy,

stjärna vid UNIVERSAL
"Lilla Rödluvan"

Tänderna skola vårdas ända från barndomen. Lär barnen att borsta sina tänder regelbundet varje dag, och det blir en livslång vana av oskattbart värde.

KOLYNOS Tandcreäm är idealisk för barn.

KOLYNOS

TANDCREÄM

Endast c:a

40 öre

kostar

en mycket delikat och närande dessert

för 4—6 personer, tillredd av

Benzona Puddingpulver

½ pkt. Benzona Puddingpulver à 50 öre	25 öre
½ lit. mjölk	12 "
2 matskedar socker (50 gr.)	3 "
	40 öre

Bruksanvisning: Töm innehållet av ena innerpaketet i en skål. Uppmät noga ½ liter mjölk. Tag härav 4 matskedar och blanda pulvret härmed till en tunn jämn smet. Slå återstoden i en panna, tillsätt så mycket socker som rymmas i innerpaketet och bringa detta till kokning. Medan det ännu kokar duktigt, slå det hastigt i skålen och rör om väl. Slå sedan allt tillbaka i pannen och låt det koka upp under sakta omröring. Hälls därefter upp i en fuktad form. Stelnar inom några timmar på svalt ställe men blir bättre om det får stå över natten. Serveras med varm eller kall Benzona Vanilj-Creamsås, vispgräde e. d. Blir särskilt delikat om pudding och biscuit omväxlande läggs i lag. Benzona Puddingpulver finnes med vanilj-, hallon-, citron-, choklad-, mandel-, smultron-, ananas-, eller romsmak.

I enkelpaket (4—6 personer) à 30 öre.
I dubbelpaket à 50 öre.

Erhålls hos Hrr. handlande eller direkt från Malmö-kontoret (vid order om minst Kr. 5:—, franko, valfri sortering).

A.-B. ALFRED BENZON & Co
MALMÖ STOCKHOLM GÖTEBORG

B. 105.